

Roma

Romans

Tèhébé Ré Dó Nyě

Paulu răcuô pẹ liyěnuô dó vỹ Roma prẹzùetẹ plómuphú tahe a o, li yěnuôma mǎhó a taritaryă dyérò one rẹ a tètaze-one dó a ki cuóoléo kuố vỹ Roma prẹzù-etẹ plómuphú tahe pǎ ari-akyă prẹ. A tètaze-one mǎitě hérò a ki cuó mẹtòkuố tẹ ná Krístuphú bínuôtahe taplòtaplyă pǎ, htuồpǎrò èthĩ bínuôtahe ki mẹtwố lữ dó a ki cuó plehyă pọ dó Spain kẹ. Phú a thégne Krístuphú a tẹzùtẹnyă ná Krístuphú tồ ohtwồprẹ krwố mẹkuố tahenuô, a rǎ hésoluồplồ pẹlồ ừ. Paulu dyéluố pẹ ừ Krístuphú a ohtwồprẹ ari-akyă tahe aklěnuô, break liyếtôba nuôma alóabǎ lổu hỏ.

Paulu hémohéryă Roma prẹzùetẹ plómuphú tahe rò a hésoluố pẹ htuồ èthĩ ná a tẹkwícóbẻ pẹ dó èthĩgně tahe htuồhỏ yếtôphuớrò a hẻluố pẹ èthĩ ná tẹ dó a thézù rǎ liyě a khǎshyékhhǎryă ari-akyă. Tẹritẹkyă a khǎshyékhhǎryă ma mǎhó “Cómarya dyacódyatẹ hó kayă tahe ná anẹ nỉdũ phútěnuô tẹthẻkrủmila yẻ dyéluồhtyaluố hó. Tẹcótẹtẹ yěnuôma a cáhtya ná tẹzù rò a tadũ ná tẹzù.” (1:17)

Htuồrò Paulu hésoluố éhtyapọ tẹritẹkyă a khǎshyékhhǎryă yẻ. Judaphú tahe bẻbẻ, Judaphú mǎto tahe bẻbẻ, Cómarya lo mẹtómẹtẹ kǎ lỏplỉ èthĩ pwố~ tồprẹ, mẹtẻhẻrò kayă pwố~ tồprẹ o thyalỏ lữ dó tẹthủtẻora a taryẻshyosỏ alẻ prẹ. Dỏ prẻluhekhuphú zủe Krístu akhu-akhyẻrò Cómarya dyacódyatẹ hó èthĩ. Htuồrò Paulu hésoluố pọ ná tẻohtwồprẹ athẻ dó pẹ nỉbẻ yěnuôma mǎ dó pẹ htwồhtya tẻtỏcỏ~ tuố ná Krístu hó akhu-akhyẻ prẹ, a hésoluố pẹ pọ phúnuô. Prẹzùetẹphú tahenuô, a nỉbẻ lahyă hó tẻpẻtẻdwỏ ná Cómarya hó, htuồto tẻthủ ná tẻthẻ a taryẻshyosỏ pủma èthĩ yěnuô, Cómarya a Thẻ Sẻẻ plwỏhte palǎ cuó hó èthĩ hó. Bí Amǎđu 5-8 akũnuô, Paulu hẻsoplỏ pẹ pọ ná Cómarya a tètaze myásủ one a tẻthyótẻthya tahe ari-akyă ná Thẻ Sẻẻ Byacẻ a tẻprỏtẻprỷa shyosỏyẻ htulya taple pẹ ừ tẻohtwồprẹ athẻ ari-akyă. Htuồto Judaphú tahe agnẻ bẻbẻ, Judaphú mǎto tahe agnẻ ná Cómarya taze-one pẹ lỏkryă~ ừ pwố~ tồprẹ phútěnuô, Paulu hẻsoplỏ pẹ lỏ ừ hó. Thyáphú kayă pwố~ tồprẹ ki nỉbẻ dỉtủ kuố lahyă Cómarya abwídu-ataryẻhtủ dó Jesủ Krístu a o agnẻnuôrò, Judaphú tahe vỷkyă kyă Byacẻ Jesủ Krístu prẹ. A mẹ phúyěnuôma Cómarya a tètaze-one prẹ. Manárò prẻrǎliyẻ zủe ná Judaphú tahenuô, a vỷkyă lǎ ná Byacẻ Jesủ to, a hẻplủkyă angỏ phúnuô. Dỏkhyẻ tadũ rò Paulu rǎluố pẹ ná Krístuphú tahe tỏbẻ ohtwồprẹ dya lahyă a thẻplỏthuỏhtyẻ phútẻ, htuồto a lodulỏ~ ma bí èthĩ bỏthyỏbỏlǎ ná kayă dó aruô tahe akhẻ, a tỏ dyéluố lahyă atẻmọ phútěnuô, a rǎluồplồ pẹ phúnuô. A rǎluố ná mẹ Cómarya a tẻphyẻtẻmẹ ari-akyă, htuồrò Krístuphú tahe tỏbẻ nỉdǎ khwícỏphya dó a pỏhtyẻkẻ tahe angỏ, rò a tỏbẻ mọnỉ lữ mẹtwỏnỉ lữ tồprẹ ná

tôprê. Rò a metadûkyă ali yêtôba ná a têtémohéryá tahe ná a têtuthtëtya Cómarya tahe prê.

Têhébé tôto ná tôto

Têhébé rê dô nyê ná têtîtêkyă akhăshyêkhăryă tahe 1:1-17

Kayă pwô- tôprê lo têtêlwóhtekă 1:18-3:20

Cómarya a têtêlwóhtekă ũ aklyáaklô 3:21-4:25

Têhtwôprê athê dô Krístukŭ 5:1-8:39

Cómarya a têtaze-one pê Israelphú tahe 9:1-11:36

Krístuphú a têtuya thêplôthuôhtyê 12:1-15:13

Têhébé tadûkyă dôkhyê ná têtémohéryá tahe 15:14-16:27

1

Paulu A Têtémohéryá

- 1 Vă ma Paulu. Vă răcuôpê thĩ li yêtôba. Vă ma Jesŭ Krístu a prême-
têphú tôprê. A é vă ná vă ki htwô-
htya Prêdônyăphú tôprê, htuôro a
nwôhtya vă ná vă ki hêsodônyă pê ũ
2 ná Cómarya a têtêkrŭmila. Têtê-
krŭmila yênuô, Cómarya ôlyă one
nyêlăhó angô mú- nukhê ná aprê-
pro tahe phú a răone htuôhó dô lisă-
3 sê akũnuô. Têtêkrŭmila yênuôma
a mậhó aphúkhũ mậdũ pê Byacê
Jesŭ Krístu yê ari-akyă dô a hyălyă
klwo-anê phú prêlukayă yênuô tô-
prê hó, rò a hyă opacêlyă dô khwĩ
Davi aklwĩalyă akũ yênuô tôprê hó.
4 Dô Thê Să sê Byacê akhu-akhyêro
bí Cómarya mêtwtôprê kăkhyê pê
Byacê Jesŭ Krístu dô têttyê ná a
têprotêpryă akhênuô, a dyêluô hó
lũ ná è ma Cómarya aphúkhũ tôprê
5 mậlakô hó. Dô Krístu akhu-akhyêro
Cómarya dyétă pê a têtêwítetaryê ná
têshuôkhê toryă dô pê ki htwôhtya
Prêdônyăphú dô Krístu agnê. Thyă-

phú lỏ- Judaphú mậto tahe ki zũ-
kanyăkă kuôũ Jesŭ, rò êthĩ ki nĩdă-
kuô Cómarya ngô agnênuôro, a nõ-
6 htwôhtya pê prê. Cómarya é ũ dô ũ
ki htwôhtya Jesŭ Krístu akayă tahe
aklênuô, thĩ ma thĩ onuôttôkuô bí-
nuônuô hó.

7 Khôbôthyómô dô a o dô vĩ Roma
akũ thĩ, Cómarya mọ nĩdyê thĩ,
htuôto a é hó thĩ dô thĩ ki htwôhtya
akayă nĩdũ hó.

Vă răcuô pêlô thĩ liyêtôba. Pê Phê
Cómarya ná pê Byacê Jesŭ Krístu ki
dyédũ thĩ têtêwítetaryê ná têtêkacũka-
bê nĩ-.

Paulu Kwícôbê Rò A Hébwĩ- hétaryê Cómarya

- 8 Dô Jesŭ Krístu akhu-akhyêro, vă
hébwĩhétaryê rêlô hó vă Cómarya
dô thĩ lỏ- plĩ agnê hó, mêtêhêro,
thĩ têtêttênyă yênuô, ũ nĩhuô lỏhó
9 hekhu tôba hó. Bí vă kwícôbêhtya
Cómarya akhênuô, vă thênêhtyabê
thĩ pwô- tôphuô có. Vă mệ mậlakô
có phúyê nuôma Cómarya thêgnê
prê. Vă mệ lỏthulỏthê pê lũ têtme

- ná vǎ tètônǎ pẹ aphúkhu Byacè Jesũ Krĩstu a tètthékřĩmila ari-akyǎ
- 10 yě akhyě hó. Vǎ kwĩcóbě nyě- lǎhó Cómǎrya, a ki thěplò ná vǎ ki cuóolě kuǒ thĩ kihérò vǎ thézũ cuóolě kuǒlǎ thĩ.
- 11 Mětěhéro thyáphú vǎ ki hyǎ dyé pẹkuǒ thĩ Cómǎrya a Thě Sǎsě ashyězũ yěnuòrò, vǎ thézũ hyǎ olě kuǒ lǎ thĩ. Cómǎrya a Thě Sǎsě ashyězũ ki dyěshyodyésòhtya dũ thĩ
- 12 thěplò ní-. Vǎ thézũ hé phútě hérò pẹ dyéhědyére mēcwólyě mēcwókè khyěthyálũ thĩ tẹzũ ná vǎ tẹzũ phú-
nuò tōcōprě. Puǒvyǎ thĩ-, vǎ thézũ nǒthěgně kuǒ thĩ ná vǎ tètaze-
one dó vǎ ki hyǎ olě kuǒ thĩ pǎ ari-akyǎ yěnuòma éphuǒ lǎhó. Ma-
nárò tẹmẹ dídòdídyǎ vǎ nuò a o tuǒpǎ cǒ khǒnyǎ yěnuò cǒ. Phú vǎ mětũuǒhó dó Judaphú mǎto tahe aklěnuò, thyáphú kayǎ o dó thĩklě nuòtahe ki htwòhtyakuǒ prẹzũtẹ-
phú agněnuòrò, vǎ thézũ hyǎ olě mēcwó pẹ kuǒ kayǎ nuòtahe prě.
- 14 Greek myēcōphú tahe bèbè, Greek myēcōphú mǎto tahe bèbè, kayǎ tẹthítẹphě o bèbè, kayǎ tẹthítẹphě oto bèbè, tẹmẹ lyǎbèhó vǎ dó vǎ kibè hēsodōnyǎ pẹ myēcō pwǒ- tōcō ná tètthékřĩmila yěhó.
- 15 Phúnuò akhu-akhyě thĩ dó a o lahyǎ dó vĩ Roma akũ yětahenuò, vǎ thěplòshyò dōnyǎ pẹkuǒ nyacó thĩ ná tètthékřĩmila yě ari-akyǎ cǒ.

Tètthékřĩmila A Tẹprọtẹprya

- 16 Dó tètthékřĩmila yě akhu-akhyě, vǎ thétarẹto, mětěhéro, lǒ- kayǎ dó

a zĩe tètthékřĩmila yětahenuò, Cómǎrya mėlwóhtekǎ lǒ èthĩ ná a tẹ-
prọtẹprya hó. A mėlwóhtekǎ rẹlǒ Judaphú tahe, htuǒrò a mėlwóhte-
17 kǎ kuǒpǒ Judaphú mǎto tahe. Cómǎrya dyacódyatẹ hó kayǎ tahe ná anẹ nĩdũ phútěnuò tètthékřĩmila yě dyéluǒhtyaluǒ pẹ hó. Tẹcótẹtẹ yě-
nuòma a cáhtya ná tẹzũ rò a tadũ ná tẹzũ. Lisǎsě hé, “Kayǎ dó Cómǎrya dyacódyatẹ è ná atẹzũ tahenuò, èthĩ ki nĩbè tẹhtwǒprẹ athě mǎlakǒ pǎ.”^a

Kayǎ Mėlǒplĩ Tẹthú Pwǒ- Tǒprẹ

- 18 Cómǎrya a tètthéplòdu oluǒhtya dó mókhu. Rò a oluǒhtya pẹ lǒ-
kayǎ dó a mẹ tẹthútẹplá nuòtahe ná kayǎ dó a mẹ tẹmũmyáricyǎ nuòtahe. Dó èthĩ mẹ tẹmũmyáricyǎ tahe akhu-akhyěrò a nǒ thěgně pǎ
- 19 ù ná tẹmǎtẹcǒ yěnuò to hó. Mětě-
héro èthĩ lẹthěgněcyǎ Cómǎrya ari-
akyǎ nuò, a oluǒ lĩphó cǒ dó èthĩ-
gně cǒ, mětěhéro Cómǎrya anẹbya-
cè nĩdũ dyéluǒ lǎlĩ pẹ cǒ hó èthĩ
- 20 cǒ hó. Mětěhéro cáhtya dó Cómǎrya byályǎlũ hekhu akhěnuò, kayǎ tahe thěgněplǒ ryáryádèdè cǒ ná Cómǎrya o ná a taryěprǒprya tacúprẹ cǒ, htuǒto èthĩ thěgně plǒplũ cǒ ná è ma Cómǎrya a mǎlakǒ tǒprẹcǒ. Cómǎrya a taryěprǒprya tacúprẹ yěta-
henuò ná è ma Cómǎrya mǎlakǒ tǒ-
prẹ cǒ yěnuò, èthĩ myáhtyeyǎ to tadúro èthĩ thěgněcyǎ prě. Èthĩ yǒ myáhtye Cómǎrya byályatělyǎ tẹyě-
tahe akhu-akhyě, èthĩ thěgněcyǎ lahyǎ Cómǎrya ari-akyǎ yětahe prě.

^aHabaku 2:4

Phúnuô akhu-akhyê, lǝ~ tǝdǝ òthĩ mǝhtuǝhǝ tahenuô, òthĩ héhtǝhélya cyǝ pǝto.

- 21 Òthĩ thǝgnǝhǝ Cǝmarya tadú-rò òthĩ bezǝbenyǝ kuǝ lǝ phú Cǝmarya tǝprǝ to. A hébwíhétaryǝ kuǝ lǝ toto. Phúnuôrò òthĩ atǝtanǝ tahenuô, a htwǝhtya lǝ tǝolǝoklǝ. Htuǝto òthĩ atǝtanǝ olǝoklǝ yǝtahenuô, tǝkhítǝlǝ mǝbíkyǝ
- 22 hó òthĩ hó. Òthĩ hélya nídyǝ lahyǝ anǝ ná a tǝthítǝphǝ o, tadú-rò a htwǝ lahyǝ kayǝ uǝáyǝ prǝ.
- 23 Òthĩ tǝ cǝbǝhtya Cǝmarya dó a o ná a taryǝduhtǝ rò a thyǝcyǝto yǝtǝprǝ, manáro a cuǝ cǝbǝ taplédǝgnǝ prǝzǝprǝkǝ dó ù byǝ ná takhu tahe. Òthĩ cǝbǝ prǝzǝprǝkǝ dó athyánǝ kayǝ dó a thyǝcyǝ yǝnuǝtahe, mǝtorò athyánǝ htuphúzuǝphú tahe, mǝtorò athyánǝ tǝphútǝlyǝ tahe, tomanǝ athyánǝ rǝlyǝ tahtǝ tahe.
- 24 Phúnuô akhu-akhyê, òthĩ thǝplǝ thǝzǝ tǝpatǝpatǝ mǝmyǝricyǝ phútǝnuô, Cǝmarya plwǝmǝkyǝ òthĩ prǝ. Rò òthĩ mǝ thǝtarǝ nídyǝ lǝ lǝ tǝprǝ ná tǝprǝ. A tǝ zǝyǝ Cǝmarya a tǝmǝtǝcǝ tadúro a htulyǝ taplekyǝ rò a cuǝ zǝyǝ nídu tǝlahǝlahya. A tǝ cǝbǝ shyǝtǝcǝ Cǝmarya rò a tǝ mǝpǝ prǝtǝ prǝ dó a byǝlyǝ tǝ yǝtǝprǝ atǝmǝ prǝ tadúro a cuǝ cǝbǝ rò mǝpǝ tuǝ tǝ dó Cǝmarya byǝlyǝ lǝ tahe atǝmǝ. Byacǝ yǝtǝprǝnuô ù ki htuthǝhtya dú lǝ acǝcǝ ahtǝhtǝ ní~. Amèn.
- 26 Dó òthĩ mǝphúnuô akhu-akhyê, Cǝmarya dyǝtǝkyǝ òthĩ dó thwíhtyǝ a tǝthǝzǝthǝlǝ dó a mǝtarǝ mǝmyǝ òthĩ yǝ a khadǝkǝ. Prǝ-

mò tahe cǝ bèbǝ, a víkyǝ alǝklǝ bóthyǝ omyǝtǝ ná prǝkhǝ rò òthĩ ná òthĩ cuǝ bóthyǝ omyǝtǝ

- 27 nídyǝ lǝ. Prǝkhǝ tahenuô bèbǝ a thyǝphúnuôhǝ. Òthĩ víkyǝ alǝklǝ omyǝtǝ ná prǝmò tahe rò athwíhtyǝ a tǝthǝzǝ nuô a thǝzǝcuǝ omyǝtǝ nídyǝ khyǝdǝ lǝ. Prǝkhǝ tahenuô a mǝ thǝtarǝ nídyǝ khyǝdǝ lǝ tǝprǝ ná tǝprǝ. Dó òthĩ mǝtǝthǝtǝora phúyǝ akhu-akhyê, Cǝmarya ki cǝrya hó òthĩ phú a kò ná òthĩnuô hó.
- 28 Htuǝto òthĩ thǝgnǝ htúǝhǝ Cǝmarya ari-akyǝ tadúro, a phyǝsǝ lahyǝ to, a dya tǝtǝcǝ~ to akhu-akhyê, Cǝmarya nǝpǝkyǝ òthĩ ná òthĩ atǝtanǝ mǝmyǝricyǝ nídu tahe rò a plwǝmǝ lahyǝ òthĩ ná tǝ dó a kò
- 29 mǝto nuǝtahe hó. Òthĩ tǝohtwǝprǝ yǝnuô a lǝbǝ shuǝshuǝ cǝ ná tǝcǝtǝtǝ to, tǝmǝmyǝricyǝ, kǝvǝkǝpra enídyǝ dúgnǝ, htúǝro a lǝbǝ cǝ ná tǝthǝkhwǝ ù, mǝthyǝ kayǝ, vúǝ, lahǝlahya-e ù, thǝkhǝthǝhte ù,
- 30 dyǝmwíhtyǝzǝ ù. Htuǝro òthĩ hépyǝ ùmwí, thǝhte Cǝmarya, isǝibashyo, phyǝdu phyǝhtyalǝ nǝ, htuthǝ nídyǝ anǝ. Òthĩ pǝtanǝ ǝhtyapǝ klyǝ athǝ tahe dó a ki mǝ ǝhtya plehyǝpǝ tǝmǝmyǝricyǝ. Òthĩ níđǝ la-
- 31 hyǝ amúǝaphǝ ngǝ to. Òthĩ ma kayǝ uǝáyǝ kayǝ phuǝhtyǝ, acǝ kuǝ ná angǝ to. A tǝmǝnǝ ùnuô, a oto, a
- 32 thǝzǝnǝ ùnuô a oto. Cǝmarya a tǝthyótǝthya hé ná kayǝ dó a ohtwǝprǝ phúnuô tahe ma a kǝthyǝ nuô a thǝgnǝ prǝ tadúro a mǝ plehyǝ tadúduǝpǝ prǝ. Htuǝto ù ki mǝkuǝ phúnuô hérò òthĩ thǝplǝmǝ lahyǝ prǝ.

2

Cómarya A Tẹciryá Ma Akòabè, Acóatẹ

- 1 Khòbóthyó, nẹ ki hé ỹ, “Èthĩ nuôma kayă ryáto,” tadúro nẹ ma kayă ryáto thyáná èthĩthĩ prẹ. Nẹ cyáhé laplénĩ nẹnẹ ma anĩ to. Bí nẹ hé ná èthĩ ma kayăcyẹ rò Cómarya tở ciryà èthĩ akhẽnuô, nẹ ciryà nĩdyédũ hó nẹnẹ, mẹtéhérò nẹ rò
- 2 nẹ mẹ thyákuô phúnũnuô prẹ. Pẹ thẹgnẽ ná Cómarya ciryacó ciryatẹ prẹ kayă dó a mẹ tẹthũ phúnũnuô
- 3 tahe prẹ. Manáro khòbóthyó, kayă mẹ tẹthũ phúnũnuô tahenuô, nẹ cuó pacyéishyé nĩ ỹ mẹtẹ? Nẹ nẹbyacè nĩdũ rò nẹ mẹ tẹthũ thyáná èthĩ nuô prẹprẹ. Phúnũnuô, nẹ tanẹ nĩdyé nẹnẹ ná nẹ ki siplẽ ná Cómarya
- 4 a tẹciryà pã phúnũnuô ẽ? Cómarya ryá dó nẹkhu bá~ tẽ, a khyáthédó pẹ nẹ bá~ tẽ, a khyáthéplòhtũ pẹ nẹ bá~ tẽ nuô, nẹ dyazũto ẽ? Thyáphũ nẹ ki zã nĩdũ nẹnẹ agnẽnuô, Cómarya yácũ dyéluô pẹ nẹ atẹmọ tẹryá tahe dó nẹkhu nuôma nẹ thẹgnẽ tặto ẽ?
- 5 Mẹtéhérò nẹ ma kayă khuklópřyếthéplòyỗ nyacó tởprẹ, phúnũnuô, shyé~ Cómarya thẹplòdu rò a ki ciryatẹ cócótẹtẹ oluôhtyahó pã akhẽnuô, a ki thẹplò duklỗ nẹ pã
- 6 rò a ki ciryà cyếlỗklỗ nẹ pã. Cómarya ki dyé ỹ tẹmẹnĩkhwókè pwỗ~ tởprẹ phú ỹ ohtwỏprẹ mẹtũđhó tẹnuô tahe pã. Kayă tahehe nuô, a dyéluô a tẹthếzũ mặlakỗ ná Cómarya ki htuthếnĩ èthĩ pã, rò a ki mẹlĩmẹtakhế èthĩ pã, htuỏto a ki dyé èthĩ tẹhtwỏprẹ dó a thyếcyápặto yẽnuô pã a myásũ lahyă phúnũnuô

- rò èthĩ yácũ-yáre mẹ plehyă tadũ lahyă tẹryá. Phúnũnuô Cómarya ki dyé thẹhtwỏprẹ tacủprẹ yẽnuô ná
- 8 kayă phúnũnuôtahe pã. Manáro kayă dó a mọlyă nĩdyédũ anẹ nuôtahe, ná a vỹkyă tẹmặtặcỗ, rò a krwỏmẹkuỏ tẹmũmyáricyă tahenuô, Cómarya ki thẹplòdu èthĩ pã rò a ki ciryà
- 9 èthĩ pã. Lỗ~ kayă dó a mẹ tẹmũmyă tahenuô, a khyábè tẹpyátặsẽ ná tẹkútặkyă pã. Judaphũ tahe ki khyábè rếlỗ pã, htuỏpặrò Judaphũ mặto tahe ki khyábèkuỏ no dókhyế pã.
- 10 Manáro Cómarya ki dyépẹ kayă dó a mẹ tẹryá lỗ~ plĩ nuôtahe, tẹtaryếdu taryếhtũ, tẹhtuthếnĩ lũ ná tẹthếplò kacủkabế pã. A ki dyé rếlỗ Judaphũ nuôtahe pã htuỏpặrò a ki dyéno Judaphũ mặto nuôtahe dó khyế pã.
- 11 Mẹtéhérò Cómarya ki ciryà thyálorỗ prẹ lũ pã. A myádu myápatĩ ỹ tởprẹ~ to.
- 12 Tẹthyótẹthya dó Cómarya nỏrãmáo Mosè tahenuô Judaphũ mặto tahe atẹ o kuỏ to tadúro Cómarya ki ciryà èthĩ tẹthũ pã. Judaphũ dó a o ná tẹthyótẹthya yếtahe nuô bẻbẻ, a yỗ nĩdặ lahyă Cómarya a tẹthyótẹthya to rò a mẹtũ lahyă tẹ akhu-akhyế, Cómarya ki ciryà
- 13 rya èthĩ pặpặ. Cómarya dyacódyatẹ prẹlukayă ná a nĩhuỏnỗ tẹthyótẹthya khukhyếnuô mặto. Cómarya dyacódyatẹ prẹlukayă ná a krwỏmẹkuỏ phú tẹthyótẹthya mekyă ngỗ
- 14 nuôtahe prẹ. Judaphũ mặto tahe nuô a nĩbẻkuỏ Cómarya a tẹthyótẹthya to tadúro tồphuỏtồkhyanuô, èthĩ thẹplò lẻklỗ tanẹ tẹtahenuô a thyákuỏ phú tẹthyótẹthya hẻnuô a o tahe. Phúnũnuô dó èthĩ athẻplỏkũ

nuô a dyéluô ná èthĩ thégñě tẹryá ná tẹmũmyá. Phúnuôrò èthĩ nẹbya-
cè nĩdũ yěnuô a htwôhtya pẹ hó èthĩ
15 atẹthyótẹthya hó. Èthĩ atẹhébèhészũ,
a tẹihtònyă thĩ tahenuô, a dyéluô
ná Cómarya a tẹthyótẹthya hébè lữ
dó a thẹplòkũ. Èthĩ thẹplò dó a thẹ-
gně nĩdũ tẹryá ná tẹmũmyá yěnuô
a héluô nĩpédũ èthĩ. Èthĩ thẹplò a
tẹtane yěnuô, tọphuóphuó a nẹkạ-
khyě nĩdyé khyěthyalũ ná a thũ, tọ-
16 phuóphuó rò a tỗ, a mẹ phúnuô. Bí
Cómarya dyétă a tẹprotẹprya shyo-
sổ dó Jesũ Krĩstu ki cĩrya ử lỏ- plĩ pả
tỏnyěnuô, a ki thyá kuốđũ phúnuô
pả. Bĩnuôakhẻpả, lỏ- kayă a tẹtane
dỏuốđỏbĩ tahenuô, Cómarya ki ci-
rya lỏ èthĩ atẹdỏuốđỏbĩ nuôtahe pả.
Yěma tẹthẻkrủmĩla dó vả dỏnyă pẹ
ủ yěnuôhỏ.

Judaphú Tahe Ná Tẹthyótẹthya

17 Nẹ dó a htwô Judaphú yẻ kuố-
kelẻ-, nẹ hé nĩdyé nẹnẹ ná vả
ma Judaphú tọprẻ vảnhẻto. Nẹ zũ-
enĩ Mosẻ a tẹthyótẹthya rò nẹ ta-
nẹnĩdyé nẹnẹ ná Cómarya mọny-
cỏ nẹ vảnhẻto. Thĩ hébẻ htyamỏhtya-
pho nĩdyẻ thĩnẻ, “Cómarya nwỏ-
htya pẹ Judaphú dó pẹ ki htwôhtya
18 nĩdũ akayă,” vảnhẻto. Cómarya thẻ-
zũ nỏmẻ kryả- nẻ maĩtẻnuô nẻ thẻ-
gnẻ hó. Dỏ ử ithyỏhỏ nẻ ná tẹthyỏ-
tẹthya tahe akhu-akhyẻ nẻ thẻgnẻ
nwỏcyả bẻhỏ tẻđỏ a tỗlỏ ử tahe hó.
19 Nẹ tane nĩdyẻ nẹnẹ ná nẹ ma kayă

tọprẻ dó a zũpẻ Judaphú mắto dó
athyáná kayă mẻthẻkhĩ tahe aklyá.
Nẹ tane nĩdyẻ nẹnẹ ná nẻ lĩhtya pẻ
20 kayă o dó tẻkhítẻlỏ yẻtahe agnẻ. Nẹ
tane nĩdyẻ nẹnẹ ná nẻ zủbẻ pẻ kayă
uỏáyáhtyáphuỏ yẻtahe aklyá rò nẻ
ithyỏithyacyả pẻ kayă dó athyáná
pacẻ dó a ỏnú pả yẻtahe, mẻtẻhẻ-
rỏ tẹthyótẹthya zủklyázủklỏ pẻ lỏ
hỏ thĩ ná thĩ ki thẻgnẻ Cómarya
21 ari-akyă ná tẻmắtẻcỏ tahe hó. Nẹ
ithyỏ pẻ ử vả! Mamẻtẻrỏ nẻ ithyỏ-
lyả nĩdyẻ nẹnẻ to? Nẻ hẻsỏdỏnyă pẻ
ử ná ehuỏehĩ tả ử tẻ tẻmẻ nẻ-, nẻ
hẻ phúnuô tadủrỏ ma nẻ cuỏ ehuỏ
22 có ửtẻ có ẻ? Cuỏthủ tả ửphủủmẻ
tẻmẻ nẻ, nẻ hé phúnuô tadủrỏ ma nẻ
cuỏthủ có ửphủủmẻ có ẻ? Nẻ thẻ-
zỏthẻryả prẻzỏprẻkỉ tadủrỏ ma nẻ
cuỏphyẻphe có Judaphú mắto tahe
a tẻngủduprỉdu dó a tẻlủtyả hỏkũ
23 nuôtahe có ẻ? Nẻ phẻ htyalỏhtya-
mỏ nẻnyacỏ nẹnẻ ná Cómarya dyẻ-
tẻ nẻ atẹthyótẹthya tadủrỏ dó nẻ
củẻ nẻđả kuỏũ tẹthyótẹthya to akhu-
akhyẻrỏ, ma nẻ cuỏ mẹ thẻtarẻ có
24 hó Cómarya ẻ? “Dỏ thĩ Judaphú
tahe akhu-akhyẻrỏ Judaphú mắto
tahe pacyẻishẻ lỏ hó Cómarya,”^b
lisảsẻkủ héphủnuô.
25 Ki thĩ nẻđả tẹthyótẹthya hẻrỏ,
thĩ dủtalẻphả* nuỏma a ngủduprỉdu
lảvả. Manỏrỏ thĩ ki nẻđỏto hẻrỏ dó
Cómarya a mẻthẻnyẻ nuỏ thĩ thyá-
prẻ ná kayă dó a dủtalẻphả to nuỏ-
26 tahe prẻprẻ. Phúnuôrỏ èthĩ dó a dủ-

2:25 Tẻdủtalẻphả angỏlasả ma Judaphú tahe a tẻcỏbucỏbẻ alẻklỏ mẻmắmẻdyả tỏcỏ. Bí Judaphú prẻ-
khủ tahe opacẻlyả bảhtyahỏ anyẻ lủthỏyỏ nuỏ, Cómarya nỏđủmắdủdyả a phủprẻkhủ tahe. Yẻma mắđủ
Cómarya a tẻlủlyả a tẻmắtẻdyả ná èthĩ tỏcỏ hó.

^b Isaia 52:5

talí kuõ pháto tahenuô ki a nĩdã tẽ-
thyótẽthya henuôma Cómarya dya-
thyá kuõ hó èthĩ phú kayã dó a dũ-
27 talíphá nuôtahe hó. Phúnuôrò Juda-
phú mato tahe dó a dũtalí kuõ
pháto yẽtahenuô, ki a nĩdã Cómarya
a tẽthyótẽthya hérò a ki zĩtaryãtã
dũ nẽ tẽthũ pã. Nẽ o ná tẽthyótẽthya
rò nẽ dũtalí có phá bèbè, nẽ yõ nĩdã
kuõ tẽthyótẽthya to akhu-akhyẽ, a
kizĩkinẽtã nẽ tẽthũ pã.

28 Ki hé lǎlǎngó hérò, dó pẽ krwõ
ohtwõprẽ kuõ phú Judaphú alẽklõ
nuôtahe akhu-akhyẽrò pẽ htwõhtya
bécyã Judaphú a mǎlakõ tǎprẽ-
to, htuõto Judaphú a mǎlakõ tǎprẽ
nuôma a dũtalí prẽtũ nẽklõpházye
29 nuô mato. Judaphú mǎlakõ tǎprẽ
nuôma a bè dũ athẽplò dó a mǎhõ
Thẽ Sǎsẽ Byacẽ htulya taplekya lũ-
thẽplò yẽnuô. Tẽthyótẽthya yẽnuô a
htulya taplekya cyã lũthẽplò to. Prẽ-
lukayã htuthẽhtya kuõ kayã dó a dũ
athẽplò nuô tahe to tadũrò Cómarya
htuthẽhtya nĩdyẽ èthĩ.

3

Cómarya Mẽphú A Henuô Pwõ~ Tôphuô

1 Ki hé phúnuôrò, htwõ Judaphú
tǎprẽnuô abwĩtaryẽ oĩtẽ? Judaphú
a tẽdũtalíphá yẽnuôma abwĩtaryẽ
2 otôcôcô ẽ? Htwõ Judaphú tǎprẽ
nuôma abwĩtaryẽ oẽ mǎlakõ có.
Tẽdõ abwĩtaryẽ olõũ tôcô nuôma
mǎhõ Cómarya zĩenĩ pẽ Judaphú
tahe akhu-akhyẽ, a hẽsoluõ pẽ pẽ-
ngó dó a thẽzĩ hẽso pẽ ỹ nuô-
tahe hó.

3 Judaphú tahehe ki có nĩdyẽ pã
angó ná Cómarya to hérò, Cóm-
arya a tẽõlyã tahe ki taphũkyã lǎ pã
4 ẽ? A taphũkyã ná taki~ to. Prẽluka-
yã lǎ~ plĩ htwõlǎ có kayã lahõlahya
có bèbè, Cómarya có tadũpã nyã ná
angó prẽ. Lisǎsẽkũ hé,

“Prẽlukayã ki hé nẽ ná nẽ
hébè bíkhẽtẽ~ bèbè atõabè
lǎ prẽ, ỹ pũkẽpũnẽ nẽ tẽ-
thũ dó nẽ mẽtẽtõto bíkhẽtẽ~
bèbè nuô, ỹ lacũkyã nẽ khǎlẽ
prẽ.”^c

5 Manárò pẽ Judaphú a tẽcõtẽtẽ
to tahenuô a ki dyẽluõ líphó có
Cómarya a tẽcõtẽtẽ kihérò pẽ kířẽ
hedyẽ è phũtẽ? Cómarya thẽplõdu
rò a cĩrya pẽyẽ nuôma athũ prẽ,
pẽ ki hé phúnuô ẽ? (Vã hébè phú
6 prẽlukayã lẽklõ henuô prẽ.) Ki hé-
phũnuôma a tǎto. Cómarya mẽtẽ-
yẽ ki a tǎto hérò a ki cĩryatõ cĩ-
ryabẽcyã prẽlu hekhuphũ phũtẽ pã?
7 Kayã tahehe ki kryãsũ, “Vã mẽ
tẽcõtẽtẽ to tahenuô, a ki dyẽluõ-
htya Cómarya a tẽmǎtẽcõ, htuõto
a ki mẽ ẽhtyapõ Cómarya a ta-
ryẽdutyãhtũ kihérò, mamẽtẽrò a
cuõ cĩryatuõ prẽoraphũ, phú vǎyẽ
8 mẽtẽ?” Èthĩ héyẽ a ki tǎ hérò, pẽ
lohẽkuõ, “Thyáphũ ỹ ki htuthẽhtya
Cómarya ná a mẽtẽ nuô a tǎprẽ
agnẽnuô, tarũ mẽ lahyã tẽthũnuô,”
lohẽkuõ phũyẽprẽkõ. Kayã dó a hé
phũnuô tahema Cómarya cĩrya lũ
nuô a tǎprẽ. Manárò kayã tahehe-
nuô a dyã lǎ vǎzõ ná vǎ ithyó ỹ
phũnuô. Manárò vǎ ithyó ỹ phũ-
nuô mato.

^cLi Htuthẽhtya 51:4

Prêlu Kayă Côtê Tôprê~ To

- 9 Phúnuôrò, pè ki hé phútě? Pè Judaphú tahe ma pè ryáklô ná Judaphú mato tahe ế? Pè ryáklô ná taki~ to. Pè dyéluố htuốố ná Judaphú bèbè, Judaphú mato bèbè èthi olốplỉ prề dó tềthútềora a taryëshyosố
- 10 alế prề. Lisăsếkủ hé,
 “Kayăcókayătê o tôprê~ to.
- 11 Kayă dó a o ná tềthếkhuthếgnế hénuô bèbè, kayă dó a myápủ Cómarya tahe bèbè, a o tôprê~ to.
- 12 Kayă pwố~ tôprê cuố taphăkyă lốố ná Cómarya. Èthi htwốlốố hó kayă olốoklố pwố~ tôprê hó. Kayă dó a mẹ tềryă nuô a opă tôprê~ to, bí tồkủ tôprềprề nuô,
- 13 a oto.^d Èthi tềhébè tahenuô, lếthếzồthếryă thýácóná nệ mệmố luốkủ rò a nuốthố hteluố nuô có. Èthi pủ ilolahố ử ná a tềhébèhếsủ tahe.^e Athýáná rứthi iphuố ử rò aryă nuô, èthi mệpyémẹkyă
- 14 lố ử ná a tềhébè tahe.^f Èthi atềhébèhếsủ tahenuô, a lốbă có ná tềisốiba. Èthi hếbè shuốshuố ngố dó taklế nỉhuố ènuô tahe có.^g
- 15 Mệthyế kayă pó~ kihérò èthi cuố tapluốtaplyế có. Èthi cuố bítế~ tôpho bèbè, a cuố mệpyémẹkyă
- 16 ử, a cuốmẹ thềplếthếzồ ử. Tồ ohtwốprề krủklế pềdwốkuố ná ử phútěnuô, èthi thềgnế kuố to.^h
- 17 Tồbè thếisế Cómarya nuô èthi tanề tuốkuố tồcồ~ to.”ⁱ
- 18 Tồbè thềgnế ná lố tềthyótềthya hếso tahenuô, a hé pề kayă dó a nỉbè tềthyótềthya nuôtahe agnềprề. Thýá-

phú pề ki hếbè siplếcyă nỉdyế pả tă pềnế ná pề mẹ tềthủ akhyếyế tằmế nuôrò, Cómarya dyếtặ pề pề tềthyótềthya yěnuô prề. Htuốto thýáphú Cómarya ki ciryă lố~ kayă o dó he-khu yếtôba pwố~ tôprê pả nuôrò,

20 a dyếtặ prề. Mệtềhérò, dó ử ohtwốprề krwốmẹkuố tềthyótềthya akhu-akhyếrò, ử htwốhtyacyă kayăcókayătê dó Cómarya a mềthènyế nuô a o tôprê~ to. Thýáphú pề ki thềgnếhyă nỉdyế pề tềthủ rò Cómarya dyếtặ pề prề.

**Cómarya Mệcómẹtề Kayă Tahe
 Ná Èthi Atềzủtềnyă Akhyế**

- 21 Manárò khốnyăyế, thýáphú prềlukayă ki htwốhtyă kayăcókayătê dó Cómarya a mềthènyế nuô, a mẹ khódủ klyă dó aruố tồbồ ná anế. Cómarya aklyăyế nuôma dó pề nỉdă cữe tềthyótềthya akhu-akhyế nuô mato. Mosề ná prềpồ tahe rầone htuốố dó lisăsếkủ mú~ nukhế pả
- 22 có. Kayă dó a zủế ná Jesủ Krítu mệhtuố pềhố lủgnế tahenuô, Cómarya dya hó lủ phú kayăcókayătê nuốố. Yěma klyă dó Cómarya mệpề lố~ kayă dó a zủế Jesủ Krítu nuôtahe agnế hó. Dó Cómarya a mềthènyếnuô akhóakhyế ná lủ tôprê~
- 23 to. Mệtềhérò kayă pwố~ tôprê mẹ tềthútềora. A lủ tuốhtyă htwốbế Cómarya dyamá a taryếdutyaryếhtủ yě-
- 24 nuô tôprê~ to. Cómarya yố thềzồ-nỉ pề akhu-akhyế, a dyacódyatề krăprề pề prề. Dó Jesủ Krítu ihtakạ hó
- 25 pề akhu-akhyế, pềcồpềtề prề. Mệtề-

^dLi Htuthếhtyă 14:1-3, 53:1-3 ^eLi Htuthếhtyă 5:9 ^fLi Htuthếhtyă 140:3 ^gLi Htuthếhtyă 10:7 ^hIsaia 59:7-8 ⁱLi Htuthếhtyă 36:1

héro Cómarya dyéluô líphó có ná Krístu hyálya phyékyă pèhó pè tètùtèplá dô Cómarya kírè cirya pèyè pã nuô hó. Dó pè zűe Jesũ Krístu khyáthyě athé dô hihtũlo rò athwi htwítă dô pègně akhu-akhyě, Cómarya dyacódyatę hó pè. Thyáphú Cómarya ki dyé htyaluô ná a męcómę-
 26 tę tę agněnuô, a nõhya Jesũ Krístu hó. Dó nuôkhě ma, a khyáthédó pè hekhuphú tahe a tětthú. A myá talwókyă èthi mę tětthú nuôtahe rò a
 27 Kihéphúnuôrò, pè léphyéhtyalô nidyé pënë nuô a o tōcō to. Mětě-
 28 hérò Cómarya dyacódyatę prělukayă ná a nĩdă cűe tětthýótětthya khu-
 29 khukhyěrò, a dyacódyatę lű prě. Cómarya yěnuôma Judaphú a Cómarya túdũprě ě? Ma Judaphú mătó tahe a Cómarya mătókuô dũto ě? Cómarya yěnuôma Judaphú mătó
 30 tahe agně ma amámă. Mětěhérò Cómarya oprě tōprě tuô prě. Bí Judaphú zűehó Krístu akhěnuô, a ki

dyacódyatę lű pã. Htuôto, bí Judaphú mătó tahe zűekuô Krístu akhě-
 31 pãnuôma, a dyacódyatę kuô èthi pãpã. Cómarya ki dyacódyatę pè ná pè tětűtětęyă khukhyě prě kihérò tětthýótětthya yětahe nuôma a taphũ-
 kyă lỏhó kỏ? A taphũkyă to. Thĩ hé tã ná a taphũkyă tãmę, a lé mę shyo-
 htyasỏhtya klỏlỏ pã taplẻỏ, mětě-
 hérò ki pè zűe Jesũ hěnuô pè lé nĩdă ryáhyă klỏlỏ pỏpỏ tětthýótětthya có.

4

Cómarya Dyacódyatę Abraham Phútě

1 Kihéphúnuôrò, pè Judaphú tahe
 2 aphě Abraham yěnuôlé, pè ki hé nĩ-
 dyé lű phútě? Cómarya dyacódyatę
 prělukayă ná a tětűtětęyă prě phú-
 nuôrò Abraham cuómyáhtye thěgně
 2 nó kuô tětűtětę phútě? Cómarya ki
 dyacódyatę Abraham ná a meryá tę
 khukhyě kihérò a ki phyéhtyalô nĩ-
 dyé aně ná a mę tětýá yětahe khu-
 khyě hěnuôma anĩ prě. Manáro dô
 Cómarya a mětěnyě nuô, a phyé-
 htyalô ná tětýetahe akhu-akhyě nuô
 3 anĩ to. Lisăsěkũ hé, “Abraham zűe
 Cómarya rò dô atětű akhu-akhyě,
 Cómarya dyacódyatę lű prě.”^j
 4 Kayă tōprěprě ki cuóryă pè útę rò
 5 ũ ki dyé lű akhwóakè hěnuô, a nĩbè
 akhwóakè yěnuôma a nĩbẻkră phú
 shyězűnuô mặ takhyă to. A ryă-
 tẹ rò a nĩbẻ akhwóakè prě. Manáro
 kayă dô a zűe nĩdyé kuô a tēmeryá
 yětahe to, rò a ki zűenĩ prě Cóm-
 5 a rya dô a męcómę kạ kayăcyě ka-
 yăricyă yě tōprě prě kihérò, Cóm-

^jHekhuhtwólú 15:6

- rya myáhtye lǔ tẹ̀zúyě rò a ki dyacó-
 6 dyatẹ lǔ ná anẹ nídú pǎ. Khwí Davi
 hé thyákuǒdú phúnúo dó nuǒkhě,
 kayǎ dó a nǐbẹ tẹ̀sǒri tahe nuǒma
 mǎdú kayǎ dó Cómarya dyacódyatẹ
 èthí ná a tẹ̀meryátẹ nuǒtahe akhyě
 7 mǎto. Khwí Davi hé,
 “Kayǎ dó Cómarya plwǒkyǎ hó
 lǔtẹ̀thú rò mẹ́bíkyǎ lǒhó lǔtẹ̀thú
 tahenuǒ, a nǐbẹ́hó tẹ̀sǒri hó.
 8 Kayǎ dó Byacẹ rǎmǎrǎdyǎ pǎ
 lǔtẹ̀thú to tahenuǒ, a nǐbẹ́hó
 tẹ̀sǒri hó.”^k
 9 Tẹ̀sǒri yěnuǒma nǐbẹ́cyǎ prétú
 Judaphú dó a dútalíphá nuǒtahe
 prẹ ẹ? A nǐbẹ tú èthí mǎto. Juda-
 phú mǎto dó a dútalí kuǒú phá
 to nuǒtahe ma a opatọ kuǒkuǒ.
 Pẹ héhtuǒdúhó, dó Abraham atẹ-
 zú akhu-akhyě Cómarya dyacódyatẹ
 10 tẹ lǔ.^l Ki mẹ́phúnúo héro bí Có-
 marya dyacódyatẹ Abraham akhě-
 nuǒma atọ bíkhětẹ? Ma arẹ ná a
 dútalíphá nuǒ ẹ? Mǎtoro anoklọ ná
 nuǒ ẹ? Anoklọ ná nuǒ mǎto, arẹ-
 11 klọ ná nuǒ. A dútalíphá nuǒma ano
 dó khyě prẹ. Bí a dútalí tyahí phá
 to akhěnuǒ, dó atẹ̀zú akhu-akhyě
 Cómarya dyahó ẹ phú kayǎcókayǎ-
 tẹ tọprẹhó, phúnúorò a mẹ́mámẹ-
 dyǎkyǎ lǔ ná tẹ̀dútalíphá phúnúo
 tọcọ prẹ. Phúnúorò kayǎ dó a dú-
 talí kuǒ cóú phá to tadúro, a zúe
 Cómarya tahenuǒ, Abraham htwǒ
 pẹ lǒ kayǎ phúnúo tahe aphě hó.
 Phúnúo akhu-akhyě Cómarya dya-
 12 códyatẹ kuǒhó èthí hó. Htuǒnátọ,
 pẹ Judaphú yětahenuǒ, pẹ dútalí có
 phá tadúro pẹ ki thẹ̀lẹ́htyaní tẹ̀dú-

talíphá yě to tahenuǒ, Abraham ma
 a htwǒ kuǒdú pẹ́phěphě. Bí pẹ́phě
 Abraham dútalí tyahí phá to khě a
 tẹ̀zú tẹ̀nyǎ yěnuǒ, pẹ ki krwǒ myábú
 kuǒdú ẹ.

**Dó Tẹ̀zú Akhu-akhyě Nǐbẹ́
 Cómarya A Tẹ̀ólyǎ**

- 13 Cómarya ólyǎ Abraham ná aklwí-
 alyǎ tahe dó nuǒkhě ná hekhu yě-
 tóbalọ nuǒ, a ki htwǒhtya èthítẹ pǎ.
 Manáro dó èthí cǔe lǔkrwǒ mẹ́kuǒ
 tẹ̀thyótẹ̀thya akhyě rò a ki htwǒhtya
 èthítẹ pǎ, a ólyǎ lǔ phúnúo mǎto.
 Cómarya dyacódyatẹ èthí ná a tẹ̀-
 zú tẹ̀nyǎ akhu-akhyě, a ólyǎ ná a ki
 14 dyẹ èthí pǎ prẹ. Cómarya ki ólyǎ ná
 kayǎ dó a lǔkrwǒmẹ́ kuǒ tẹ̀thyótẹ̀-
 thya yětahenuǒ a ki nǐbẹ́ Cómarya
 a tẹ̀ólyǎ pǎ kihéro tẹ̀zú tẹ̀nyǎ yěnuǒ
 abwítaryẹ o pǎ to hó. Tẹ̀ólyǎ yěnuǒ
 15 angólasá opǎ tọcọ to hó. Mẹ́tẹ́hé-
 rò tẹ̀thyótẹ̀thya ma a mẹ́ duhtya Có-
 marya athéplọ. Prẹlu kayǎ lǔbẹ́ tẹ̀-
 thyótẹ̀thya pwǒ tọphuó to akhu-
 akhyě, a mẹ́duhtya Cómarya athé-
 plọ rò a ki ciryǎ èthí pǎ. Tẹ̀thyótẹ̀-
 thya ki oto nuǒ kayǎ tọprẹ ma a
 cuótalwó khětalyẹ tẹ̀thyótẹ̀thya to.
 16 Phúnúorò, pẹ nǐbẹ́cyǎ Cómarya a
 tẹ̀ólyǎ ná pẹ tẹ̀zú tọcọ tuǒ prẹ. Mẹ́-
 tẹ́héro thyáphú pẹ ki nǐbẹ́ kuǒ tẹ̀-
 yěnuǒ ná abwítaryẹ khukhyě tú-
 prẹ agněnuǒ, pẹ bẹ o ná tẹ̀zú.
 Htuǒto, lǒ Abraham aklwíalyǎ ta-
 henuǒ a ki nǐbẹ́ lǒ tẹ̀ólyǎ yě pǎ.
 Kayǎ dó a lǔkrwǒmẹ́kuǒ Judaphú a
 tẹ̀thyótẹ̀thya nuǒtahe ki nǐbẹ́ túdú
 mǎto, kayǎ dó a zúenyǎe thyákuǒ

^kLi Htuthěhtya 32:1-2 ^lHekhuhtwǒlú 15:6

na Abraham nuôtahe ki nĩbè lõ-
kuõ pãpã. Abraham ma pẽ lõ~ plĩ
17 aphe. Lisăsěķũ héone, “Vã nõhtwõ-
htya hó nẽ ná myěcô tôplutôphè
aphe hó.”^m È htwõ pẽ pẽphẽ dó Cõ-
marya anyěhyã. Cõmarya yětôprẽ
nuôma a mǎhó pẽphẽ Abraham zũ-
enĩdyẽ nuôtôprẽ hó. È ma Cõmarya
dó a mẽhtwõprẽ kǎkhyẽ kayǎthyẽ,
htuôto a hétǎ prẽ angố tǔmũ prẽ rò
tẽ dó a o híto tahenuô a htwõhtya
lõplĩ có.

18 Cõmarya hé Abraham, “Nẽ ki
htwõ myěcô tôplutôphè aphe pã.
Něķlwĩnẽyã ki orốố thyácóná sè
dó mǎlẽ nuôtahe pã.” Cõmarya
hé tẽyẽnuô alẽ htwõhtya pẽ dó
Abraham ki phú orốốhtya agnẽ-
nuô azũ pǎto tadũrò a zũe opố myá-
19 sũnĩ dó a ki htwõhtya.”ⁿ Abraham
thẻgnẻdyẽ anẽ ná ana ohố tǔzẽ hó,
a muốprẽ kිරẽ thyẽhố, htuôto amẽ
Sara bẻbẻ, a sỏphũ tadũrò Abraham
20 atẻzũ patĩ kalyǎ tồ to. Abraham zũe
Cõmarya a tẻỏlyǎ yẽnuô athẻplỏ lự-
htỏlủlyǎ taki~ to. A tẻzũtẻnyǎ nuô,
taklyǎ ná a shyohtyasỏhtya rò a htu-
21 thẻ hẻbwĩhẻtaryẻhtya Cõmarya. Cõ-
marya ki mẽ phú a ỏlyǎ nuỏpǎ nuô,
22 a zũe lõthủlỏthẻ có. Abraham a tẻ-
zũtẻnyǎ yỏ ophủnuô akhu-akhyẽ,
“Cõmarya dya è phú kayǎcỏkayǎtẻ
23 tồprẻ.”^o Rỏ tẻhẻbẻ dó a hé, “Cõma-
rya dya Abraham phú kayǎcỏkayǎ-
tẻ tồprẻ,” yẻtỏmũ nuôma, ử rǎ pẻtủ
24 Abraham tồprẻ agnẻnuô mǎto. Tẻ-
hẻbẻ yẻtỏmũ nuôma, pẻgnẻ~ ma a
onuốtồ sǎprẻ kuố có. Ki pẻ zũe ná
Cõmarya dó a mẽhtwõprẻ kǎkhyẽ

pẻ Byacẻ Jesũ dó tẻthyẻ yẻtỏprẻ hẻ-
nuôma a ki dyakuố pẻ phú kayǎ-
25 cỏkayǎtẻ tahe pǎ. Dỏ pẻ tẻtủtẻora
akhu-akhyẻrỏ Cõmarya nỏmủthyẻ ử
ná a phúprẻkhũ. Thyǎphủ a ki dya-
cỏdyatẻ pẻ agnẻnuô, a mẽhtwỏprẻ
kǎkhyẻ hó lủ dó tẻthyẻ hó.

5

Tẻpẻtẻdỏ Ná Tẻthẻķrủthẻlỏ

1 Phủnuỏrỏ Cõmarya dyacỏdyatẻ
hỏ pẻ ná pẻ tẻzũtẻnyǎ akhyẻ hó. Rỏ
pẻ opẻodỏ okrủoklẻ tồ khyẻthyǎ
hỏ ná Cõmarya hó. Prẻmẻ htwỏ-
htya pẻ pẻ phúyẽnuôma mǎhó pẻ
2 Byacẻ Jesũ Krỉtu hó. Dỏ pẻ zũe
Byacẻ Jesũ Krỉtu akhu-akhyẻrỏ,
a nõ ohtwỏprẻ hó pẻ dó Cõma-
rya abwĩataryẻ akũ hó. Khỏnyǎ-
yẻ pẻ ohtwỏprẻ kuốhỏ dó abwĩ-
ataryẻ akũ hó. Rỏ pẻ thẻķrủ myá-
sũmyátủ kuố hó Cõmarya a ta-
3 ryẻdủtaryẻhtủ yẻnuô hó. Pẻ myá-
sũ tủprẻ yẻnuô mǎto, bí pẻ myá-
htye ná tẻcyẻtẻcủ, tẻpyǎtẻsẻ akhẻ
nuỏbẻbẻ, pẻ thẻķrủthẻlỏlỏ prẻ, mẽ-
tẻhẻrỏ pẻ thẻgnẻ ná tẻ yẻtahe-
nuô a dyẻẻhtya pẻ pỏ pẻ tẻ-
4 khyǎbẻ tẻcyẻtẻcủ prẻ. Tẻkhyǎbẻ tẻ-
cyẻtẻcủ nuô a dyẻẻ oẻhtya tẻmẻtỏ
Cõmarya athẻplỏ, tẻmẻtỏ Cõmarya
athẻplỏ nuô, a dyẻẻ ohtwỏhtya épỏ
5 tẻmyásủ. Bí pẻ myásủ ná Cõmarya
ki mẽpẻ pẻ akhẻnuô, pẻ thẻplỏpyẻ
to, mẽtẻhẻrỏ, bí Cõmarya dyẻtẻ pẻ
Thẻ Sẻsẻ Byacẻ akhẻnuô, a kỉỏlyǎ
lyǎlyǎ pẻhỏ pẻ atẻmỏ dó pẻ thẻplỏ-
kủ hó.

^mHekhuhtwỏlủ 17:5

ⁿHekhuhtwỏlủ 15:5

^oHekhuhtwỏlủ 15:6

6 Mətəhəro, bí pə məcwə lyabə cyá nıdyé pə pənə to akhənuô, Jesú Krıstı hyăkhyáthyě tōshuótōkhě pə
 7 kayăcyě kayăcū tahe agnə. Kayă tōprə ki khyáthyě pə kayăcəkayăte agnə tōprə hénuôma, akyə nyacó. Manáro kayărya málakó tōprə agnə hénuô, taryá~ ma pə khyáthyěbū
 8 dó agnə nuôma a o prə kōle. Manáro Cómarya mō có pə bá~ tē hərə, bí pə htwōpă có prəmetəthú təoraphú akhě pă có nuôro, Krıstı hyăkhyáthyě athé dó pəgnə. Yəma Cómarya dyélúôhó pə ná atəmō pə hó.
 9 Pə htwōhó kayăcəkayăte dó Cómarya a mēthənyě ná Krıstı athwi khukhyě hó. Phúnuôro Krıstı ki məlwóhtekə málakó có pə ná Cómarya a təcırya yənuô pă. Dó arəkhě nuôma, pə htwō kayă dó a thēhte Cómarya tahe. Dó aphúkhū khyáthyě athé dó pəgnə akhu-akhyě, a mə krǫklě kəkhýě khyěthyá hó pə hó. Khōnyáyě pə htwōhó akhō bóthyó hó. Pə thəgnə tətə cóhó ná pə siplébē prə ná aphúkhū a təohtwōprə akhyě prə. Pə ləthəkrǫthélō nuô a o túyēnuô mato. Dó Byacə Jesú Krıstı akhu-akhyəro pə thəkrǫthélō bóthyónı hó ná Cómarya hó. Prə dó a mə khōbóthyó kəkhýě pə khyěthyá pə ná Cómarya ma Jesú Krıstı yənuô hó.

Təthyě Ná Adam, Təhtwōprə Ná Krıstı

12 Məphúnuôro, dó kayă tōprə nıdă Cómarya angó to akhu-akhyəro, kayă pwō~ tōprə məlō hó tətthú hó. Təthútəora yě a dyəhtwōhtya hó təthyě hó. Phúnuôro dó tətthútəora yě akhu-akhyəro, kayă pwō~ tō-

prə myáhtye sítôbè lō ná təthyě hó.

13 Prəlu kayă mərəklō tətthú ná Cómarya dyélya təthyótəthya yənuô. Manáro ki təthyótəthya oto hénuô Cómarya cırya ná kayă tətthú to. Cáhtya bí Adam nıdă Cómarya angó to ahtúkhənuô, rò a tuôhyă dó Mosə ahtúkhě nuô, kayă lō~ plı bəthyělō. Kayă nuôtahe ma, a məthúkuô phú Adam məthú nuô mato tadúro èthı bəthyě kuôlō prə. Adam ma athyaná Krıstı dó a kırı hyăpă nuôtōprə hó.
 15 Manáro Cómarya a tədyétă kră shyézú yənuô ná Adam mətəthú yənyēcō nuôma a thyálū to. Mətəhəro, dó kayă tōprə nıdă Cómarya angó to akhu-akhyəro, kayă bə thyě ényacó. Manáro Cómarya abwıataryě nuô aduló klōpă có ná nuô có. Htuôto shyézú nıkră dó a hyă dó kayă aruô tōprə a o ma mähó Jesú Krıstı yənuôhó. Dó è abwıataryě khukhyəro, a dyə təpòtəpə é pə nyacó ũ éprə có. Vă ki hėpə khyěthyá, Cómarya a tədyəkră shyézú yənuô, ná kayă tōprə mətəthú nuôma a thyálū to. Bí a məhó tətthú akhənuô, Cómarya cıryahó lū phú kayă dó a məthúməplá tə tōprənuô tadúro bí kayă məéhó tətthú akhənuô, Cómarya dyəkră pə èthı ná abwıataryě ashyézúyě akhu-
 17 akhyě, a dyacódyatə hó èthı hó. Dó prəkhū Adam mə tətthútəplá akhu-akhyě kayă lō~ plı bəthyě nuôma atō prə. Manáro kayă dó a thəplòo phyésú Cómarya dyə lū ná abwıdu taryəhtú yənuô ná a dyəkră lū təcótə tə ashyézú yətahenuô, a ki ohtwōprə lacúlahtú kuô ná Jesú Krıstı pă, htuôto a ki pō tōkuô tə ná Jesú Krıstı pă. Mətəhəro kayă tōprə dó

a mǎ Krístu yěnuô, a mepé htuôhó tề dó pègně hó.

- 18 Phúnuôrò kayǎ tôprê mǎhó Adam yě mệthútề tôcô akhu-akhyě Cómarya ciryahó kayǎ pwǎ- tôprê hó. Phúnuôhó, kayǎ tôprê dó a mǎhó Jesú Krístu yě a mệhó tềcótềtề tôcô akhu-akhyě, Cómarya dyacódyatề lǎhó kayǎ pwǎ- tôprê hó, rò èthĩ ki nĩbề lahyǎ thềhtwǎprê tacúprê
- 19 pǎ. Mệtềhèrò dó kayǎ tôprê nĩdǎ Cómarya angó to akhu-akhyě, kayǎ pwǎ- tôprê htwǎlǎ hó tềthútềora a phúmòphúkũ tahe hó. Manáro dó kayǎ tôprê nĩdǎ Cómarya angó akhu-akhyě, Cómarya dyacódyatề lǎhó kayǎ pwǎ- tôprê hó.
- 20 Thyáphú kayǎ lǎ- plĩ ki thềgně ná èthĩ mệthú ényacó agnenuô, Cómarya dyétápề hó èthĩ tềthyótềthya yěnuô hó. Manáro bí èthĩ mệtềthú éhtya ná éhtya akhěnuô, Cómarya a tềbwítềtaryě yě a lé oéhtya ná oé-
- 21 htyahtya có. Mephúnuôrò, phú tềthútềora pótarinĩ lǎ kayǎ lǎ- plĩ rò a nǎhtwǎhtya hó tềthyě akhěnuô, khǎnyǎyě thyáphú pề ki nĩbề dítũ-kuố thềhtwǎprê tacúprê dó pề Byacề Jesú Krístu a o rò, Cómarya abwítataryě pótari nĩdyề kuố hó pề ná tềcótềtề hó.

6

**Dố Jesú Krístu Akhu-akhyề-
rò Pề Ohtwǎprê**

- 1 Ki mephúnuô hèrò, pề ki hé phú-tề? Thyáphú Cómarya abwítataryě ki oéhtya ná éhtya agnenuôrò, pề
- 2 tǎbề mề plehyǎ lǎpố tềthú ể? Phúnuô mǎto. Pề ma athyǎná kayǎ dó

- a thyề rò a mề plehyǎ cyǎpǎ tề-thú to yěnuô tôprê hó. Phúnuôrò pề cuố ohtwǎprê mề plehyǎ cyǎpǎ tề-
- 3 thú phútề? Toròma, thĩ sǎtapǎ nyǎ hó ể? Bí pề lǎ- plĩ plwǎ pènề ná htyě akhě nuôma pề dyềluố hó ná pề htwǎhtya tôcô- tuố hó ná Jesú Krístu hó, rò pề thyề tộkuố hó ná lǎ nuôma thĩ thềgně prề vǎhétò?
- 4 Phúnuô akhu-akhyề bí pề plwǎhtyề akhěnuô, a thyáphú ná pề thyề tộkuố hó ná Krístu hó, rò ử iluố tặttộkuố hó pề ná Krístu dó luốkũ hó. Dố pề Phể Cómarya a tềtaryềduhtũ prỏpryǎ akhu-akhyề, phú a mệhtwǎprê kǎkhyề khyềthyǎ Krístu dó tềthyề akũnuô, a ki dyề ohtwǎprê kuố pề yětahe ná tềhtwǎprê athể pǎ.
- 5 Ki pề thyề tộkuố hó ná Krístu dó atềthyề akũhó kihèrò pề ki thyề ihtòkǎkhyề tặttộkuố có ná ề dó atềthyề ihtòhtwǎprê kǎkhyề akũ pǎ.
- 6 Mệtềhèrò, thyáphú tềthú a tềprỏtềpryǎ ashyo-asǎ yě ki pótari pǎ tǎ pề tǎmề, htuốto thyáphú pề ki htwǎ pǎ tǎ tềthú acủ tǎmềnuô, thĩ thềgněhó ná pề tềohtwǎprê alyề yěnuô, Cómarya mựthyềhtya tộkuố htuốhó ná
- 7 Krístu hó. Mệtềhèrò, bí kayǎ tôprêprê thyề akhěnuô, tềthú a tềprỏtềpryǎ shyosǎyề pótari cyǎpǎ lǎ to hó.
- 8 Pề thyề tộkuố ná Krístu akhu-akhyề, pề zừề ná pề ohtwǎprê tộ-
- 9 kuố ná ề hó. Mệtềhèrò pề thềgně ná Krístu ihtòkǎkhyề dó tềthyề rò a thyềcyǎ pǎtohó. Tềthyềmuốphể pỏ-
- 10 tarĩ cyǎpǎ lǎ to hó. Dố a thyề akhu-akhyề, tềthú a tềprỏtềpryǎ shyosǎ lacủ lǎhó lǎkhǎlề hó. A thyề tôphuốprê rò ahtuốaplủ lǎhó, a lothyề pǎtohó. Manáro khǎnyǎyề a htwǎ-

prê rô a ohtwöprê pè dó Cómarya agnê hó.

- 11 Thyánánuôhó, thĩ tókò hélyanĩ lahyă thĩnê, têtthú atê tahenuô, pè bè-dyakyă è phú kayăthyê dó a męcyăpă têtthú to nuô. Manáro thĩ ná Jesũ Krĩstu ma thĩ htwöhtyahó lũ têtôcô~ tuô hó akhu-akhyê thĩ tóbê ohtwöprê męĩ mętakhêhtya lahyă
- 12 Cómarya. Phúnuôrò, thyáphú thĩ ki krwömę kuô pă tă têtthéřĩ patápatô mummyă tahe tãmenúô, nỏpónĩ pă tă thĩ nẻklỏ dó a thyęcyă yěnuô ná
- 13 têtthú yěnuô tãmế ní~. Dyé tă thĩ nẻklỏ akrủakrỏ yěnuô dó tẹmummyă-ricyă ki nỏe lũ ná a takuôtabẻ dó lẹmẹ têtthú tahe agnênuô tãmế ní~. Cómarya dyéhó nẻ tẹohtwöprê athẻ akhu-akhyê, dyé lahyă thĩ nẻklỏ yěnuô dó a o nuô. Dyétặ lỏ thĩ nẻklỏ akrủakrỏ yẻtahe lỏ~ plỉ dó Cómarya a o nuô, rò phú thĩ nỏe takuôtabẻ nuô, nỏe lahyă thĩ nẻklỏ krủkrỏ yěnuô dó thĩ lẹmẹ tẹcótẹtẹ agnê ní~.
- 14 Thĩ ohtwöprê dó tẹthyótẹthya alẻ mặ pătóhó, thĩ ohtwöprê hó dó Cómarya abwíataryẻ alẻ hó. Phúnuôrò tẹthú yěnuô a htwỏ pă thĩbyacẻ mặpătóhó.

Tẹcótẹtẹ Acủ Tahe

- 15 Phúnuôrò pẹ ki opă dó tẹthyótẹthya alẻ to hó, pẹ ohó dó tẹbwítẹtaryẻ alẻ hó kihérò, khỏnyáyẻ pẹ mẹ-tẹthú ma anỉ prẻ kỏ? Phúnuô mặto.
- 16 Thĩ thẻgnẻnỏto ẻ? Bí thĩ dyélyă hó thĩnẻ dó kayă tỏprẻprẻ a takhukủ rò thĩ ki htwỏ hó lủcủ akhẻnuô, thĩ nỉdă ửuô angỏ ma a nỉpătó hó. Thĩ bè nỉdă prẻtủ angỏ prẻ, vặhẻto? Phúnuôrò bí thĩ htwỏ tẹthú

acủ akhẻnuô, a ki thủcuỏkyă thĩ dó tẹthyẻ pă. Manáro thĩ ki nỉdă Cómarya angỏ hérò a ki nỏohtwöprẻ

17 thĩ dó thĩ ki mẹtỏ lủ thẻplỏ pă. Vặ hébwíhétaryẻ Cómarya, mẹtẻhẻrò, dó nuỏkhẻ thĩ htwỏnỏ htuỏhỏ tẹthú acủ tỏphuỏ tadủrò khỏnyáyẻ thĩ nỉdă lỏthulỏthẻ hó Cómarya a tẹithyỏ athẻ dó thĩ nỉbẻ yẻnuỏtahe hó.

- 18 Cómarya ilyẻ plwỏhtecuỏkyă hó thĩ ná tẹthútẹora acủ yẻnuô hó. Khỏnyáyẻ thĩ htwỏhỏ tẹcótẹtẹ acủ hó.
- 19 Vặ hébẻ pẻ thĩ ná mỏhẻmỏỉ a tẻhẻbẻ tahe, mẹtẻhẻrò thĩ ma prẻlu hekhuphủ rò, thĩ thẻgnẻplỏử kuỏủ Cómarya a tẻtahe to akhu-akhyẻ, vặ hébẻ pẻ thĩ phúnuô prẻ. Dỏ nuỏkhẻ ma thĩ nỏhtwỏ thĩ nẻklỏ akrủakrỏ yẻtahe ná thĩbyacẻ dó a mummyă-ricyă nuỏtahe acủ, thĩ nỏmẹ ẻthĩ ná tẹpatápatỏ mummyăricyă tahe rò thĩ mẻthủmẻplặ lỏ Cómarya a tẹthyỏ-tẹthya pwỏtỏcỏ. Phúnuôrò khỏnyáyẻ thĩ nẻklỏ krủkrỏ yẻtahenuô nỏhtwỏ ke ẻ ná Byacẻ dó aryă yẻtỏprẻ acủ yẻnuô ní~. Thyáphú thĩ ki htwỏhtya kayăsặ agnẻnuôrò, nỏhtwỏhtya mỏ thĩ nẻklỏ krủkrỏ yẻtahe ná tẹcótẹtẹ yẻ acủ yẻnuô ní~.
- 20 Bí thĩ htwỏ tẹthútẹora acủ akhẻnuô, tẹcótẹtẹ abyacẻ pỏ nỉdyẻ kuỏ thĩ to.
- 21 Bínuỏkhẻ nẻ nỉbẻ kuỏủ tẹtwỏtẹryă tỏcỏ~ to. Dỏ nẻ mẹ phúnuô akhu-akhyẻ, khỏnyẻrò thĩ tanẻ thẻtarẻ nỉdyẻ hó thĩnẻ hó. Tẹmẹ phúnuỏtahe ma a thủcuỏ ử dó tẹthyẻ tacủprẻ
- 22 akhẻlẻ prẻ. Manáro khỏnyáyẻ Cómarya ilyẻ plwỏhtecuỏkyă hó thĩ dó tẹthútẹora acủ hó. Rỏ thĩ htwỏhỏ Cómarya acủ dó athẻ tahe hó. Dỏ thĩ htwỏhỏ phúyẻ akhu-akhyẻ, a nỉbwí-

nítaryě dó thǵnẽ ma mǎhó a thũ-
cuó thĩ dó tẽohtwõprẽ sǎsẽ a klyá-
dẽkũ yẽnuô hó. Rò dó pẽ ohtwõprẽ
sǎsẽ hó akhu-akhyẽ, a nĩbwí hó dó
thǵnẽ ma mǎhó thĩ nĩbẽ thẽhtwõ-
23 prẽ tacúprẽ yẽnuô hó. Mẽtẽhéro,
tẽthũ akhwóakẽ ma tẽthyẽ. Maná-
rò tẽbwítẽtaryẽ ashyẽzũ dó Cómá-
rya dyétǎkrǎ pẽ yẽnuôma mǎhó thẽ-
htwõprẽ tacúprẽ dó pẽ Byacẽ Jesũ
Krístu akũ yẽnuôhó.

7

Tẽkhõmẽkhõmǎ Alẽmyábũ

- 1 Puõvyǎ thĩ~, lǎ~ thĩ yẽtahenuô
thĩ yỏ thẽgnẽ htuỏlỏhó tẽthyótẽthyã
akhu-akhyẽ, tẽ dó vǎ kírẽ hé pẽ
thĩ yẽtahenuô, thĩ thẽgnẽ tǎtẽ htuỏ
lỏdũhó. Kayǎ tởprẽ ki thỹ hító nuô,
tẽthyótẽthyã tahe pỏ tadũ nĩdyẽ pǎ
2 lũ prẽ. Hẽkuỏrẽ byehó, prẽmò dó
a khõmẽ htuỏhó tởprẽnuô, tẽthyó-
tẽthyã pũma nĩdyẽlũ, avẽ ki thỹ
hító nuô a bẽ okyǎnĩ avẽ to. Maná-
rò ki avẽ thỹẽhtuỏhó hẽrò a siplẽ-
kyǎhó ná tẽkhõmẽ a tẽthyótẽthyã yẽ
3 hó. Phũnuôrò, bí avẽ ohtwõprẽ pǎ
akhẽnuô, a ki cuó khõmẽkhó ná prẽ-
khũ dó aruô tởprẽ hẽrò ử ki hé lũ ná
prẽmò dó a cuóthũ prẽkhũ. Manáro,
ki avẽ thỹẽhtuỏhó rò a siplẽkyǎ hó
ná tẽkhõmẽ a tẽthyótẽthyã yẽnuô
hó. A ki cuóphyẽ taple cỏ avẽ tởprẽ
bẽbẽ, ử hé pǎ lũ phũnuôto hó.
4 Phũnuôrò, vǎ puõvyǎ thĩ~, bí
Krístu thỹ dó krusulỏ akhẽnuô, a
thyǎhó ná thĩ thỹ tởkuỏhó ná lũ
hó akhu-akhyẽ, thĩ opǎ dó tẽthyó-

tẽthyã a tẽpỏtẽthũ alẽ to hó. Khõ-
nyǎyẽ thĩ htwỏhtyǎhó tởcỏ~ tuỏ ná
ẽ dó Cómarya mẽhtwõprẽ kǎkhyẽ lũ
dó tẽthyẽ yẽnuô tởprẽ hó. Dỏ tẽmẽ-
htwỏhtyã hó phũyẽ akhu-akhyẽ, thĩ
ki thẽhtyaphỏhtyã lahỹ tẽ dó aryǎ
tahe rò a htwỏbwí htwỏtaryẽ pẽ dó
5 Cómarya agnẽ. Mẽtẽhẽnuôrò pẽ yỏ
thẽgnẽhỹ tẽthyótẽthyã hé pẽ akhu-
akhyẽ, bí pẽ ohtwõprẽ phũ prẽlu
kayǎ a thwihtyẽpházye a tẽthẽzũ-
thẽlỏ akhẽnuô, pẽ tẽthẽzũthẽlỏ mũ-
myǎricyǎ tahe oẽhỹ ná oẽhỹ. Rò
tẽ yẽtahenuô, a thũcuó pẽ dó nga-
6 rakũ tacúprẽ prẽ. Manáro khõnyǎ
yẽnuô, Cómarya mẽsiplẽ hó pẽ ná
tẽthyótẽthyã hó, mẽtẽhéro pẽ yỏ
thỹ tởhóná Krístu akhu-akhyẽ, tẽ-
thyótẽthyã yẽ cỏklỏma thyǎkuỏ pẽ
phũ dó nuỏkhẽnuô a nĩpǎto hó. Cỏ-
marya mẽlwỏhtekǎ hó pẽ ná tẽthyó-
tẽthyã yẽ, rò Thẽ Sǎsẽ Byacẽ mẽ-
cwỏhó pẽ ná klyǎ athẽ yẽtỏbỏ hó
akhu-akhyẽ, pẽ mẽhó atẽmẽ yẽhó.
Pẽ mẽ Cómarya a tẽphyẽtẽmẽ ná
dỏ pẽ nĩdǎ krwỏmẽkuỏ tẽthyótẽ-
thyã aklyǎ lyẽ yẽtỏbỏ akhu-akhyẽ
nuô mǎ pǎtohó.

Tẽthyótẽthyã Ná Tẽthũtẽora

- 7 Mẽphũnuôrò pẽ ki hé phũtẽ? Tẽ-
thyótẽthyã ma athũ prẽ pẽ ki hé
phũnuô ẽ? Pẽ hé phũnuôma a tỏto.
Nẽ mẽ phũnuôma athũ tẽthyótẽthyã
ki zũlũ to hẽnuô, tẽ dó vǎ mẽ-
thũ htuỏhó kryǎ~ ỉtẽnuô vǎ thẽ-
gnẽ kǎkhyẽ nĩdyẽ lakỏto. Hẽkuỏrẽ,
“Thẽzũthẽlỏ tǎ ử tẽ tǎmẽ nĩ,”^p ki
tẽthyótẽthyã rǎlũ phũyẽ to hẽrò,

^pLi Htekǎ 20:17, Li Dỏnyǎ 5:21

théztùthélô útê nuôma a htwô têt-
 8 thú hó nuô, và thégñě to. Maná-
 rò và yô htwô prèoraphú akhu-
 akhyě, tètthótètthya hé và ná théztù-
 thélô tă útê tămé a hérò, và lé thé-
 zùthélô shyoshyo. Mephúnuôrò têt-
 thyótètthya ki oto hénuô, tètthú yě-
 nuô a taryëshyosô o to, a thýě prě.
 9 Dó arékhe nuô, và thégñě Cómarya
 a tètthótètthya to akhu-akhyě, và
 ohtwôprě tở prě Cómarya athéplò
 prě, và tanê thèplòmĩ nídyé phúnuô.
 Manáro bí tèmekyăngô hyătuôhó
 akhěnuô, tètthú aklyá hyănuôhó dó
 và tètthwôprě akũ hó rò và thýěkyă
 10 hó dóthudóthé tôkyě hó. Và myá-
 htye ná Cómarya dyétă tèmekyăngô
 yětahenuô, a tởbè thũcuô pẹ dó têt-
 htwôprě tacúprě aklyá tadúro tadũ-
 tadũ nuô alédă thũcuô và dó têt-
 thýě prě.
 11 Mětêhéro, tètthú myáhtyenĩ a khă-
 leryá dó a ki tate htyanĩ tèmekyă-
 ngôyě akhu-akhyě, a ilolahó prě và,
 htuôrò a nỏ tèmekyăngôyě rò a
 12 mệthyěkyă và prě. Phúnuôrò, têt-
 thyótètthya ma asăsě. Rò tèmekyă-
 ngôyě tahe nuôma asăsě, acóate rò
 atóabè prě.

Tếtátêpă O Dó Pêkũ

13 Kihéphúnuôrò, tẹ atwôaryá yě-
 nuôma a mệ thýěkyă và ế? A mệ-
 thýěkyă và mậto. A mệthyěkyă và
 yěnuôma tètthútêora prě. A nỏ Cỏ-
 marya a tètthótètthya dó aryá yě rò
 a ilo mệthyěkyă và prě. Mětêhéro
 thyáphú và ki thégñě tặ ná tẹ dó
 và mệtuôhó nuôtahe ma a thũhó
 nuôrò, Cómarya dyétă tètthótètthya
 prě. Phúnuôrò dó tèmekyăngô yě

akhu-akhyěrò, và ki myáhtyehyă ná
 tètthúyě a mũmyáricyă nyacó.

14 Pẹ thégñě ná Cómarya a Thê Săsě
 dyétă pẹ tètthótètthya yětahē tadúro
 và ma prêlu hekhuphú dó a thýěcyă
 tôprě prě. Và ma athyaná cũ dó ử isě
 cuókyă lủ ná a ki cuóhtwô pẹ tètthú-
 15 têora Byacê yětôprě acủ prě. Mame-
 têrò và cuô mệtuô tètthú phúyěnuô,
 và thégñě nídyé vắné to. Mětêhéro
 và mệ phú và théztù mệnuô mậto.
 Tẹ dó và théztù mệ taki- to tahenuô
 16 và cuô mệ tuôtuô. Tẹ dó và théztù
 mệto tahe rò và cuô mệtuô nuôma
 a dyéluôhó ná tètthótètthya yěnuô,
 aryá prě và thèplôtôkuô phúnuô hó.
 17 Phúnuôrò, ki hélakôma prě dó a mệ
 tẹyě tôprě nuôma và mậto. Nuôma
 tètthú dó a o dó vắkũ yěnuô tôprě mệ
 18 prě. Dó vắphávăzye a tètthéztùthélô
 akũnuô, và thégñě ná tẹryá o tôcô-
 to, mětêhéro và théztù mệtẹryá tadũ-
 19 rò và mệbêto. Tẹryá dó và théztù mệ
 ẻnuô, và mệ ẻ to, và cuô mệ takhá-
 tuô dó tèmũmyáricyă dó và théztù
 20 mệ ẻ to tahe. Ki và mệ phú và théztù
 mệnuô to hénuôma, a mệ nuôtôprě
 ma và mắlakô mậto. Nuôma tètthú
 dó a o dó vắkũ nuôtôprě mệ prě.
 21 Phúnuôrò và myáhtye ná tètthú dó
 prêlukayă lẹklômẹ panuô nídyé yě-
 nuô a mệ dó vắkũ. Bí và théztù mệtẹ-
 22 rýá akhěnuô, và myáhtye shuôshuô
 có tèmũmyă o dó vắkũ có. Dó và
 thèplòkũ nuô và mọ nyacó Cómarya
 23 a tètthótètthya có. Manáro và myá-
 htye lẹklô mệpanuô tètthú dó aruô
 tôcô dó a nỏ mệ và nẹklô akrũakrỗ
 yětahē ná tèmũmyáricyă tahe. Lẹklô
 mệpanuô tètthú yěnuô asá-apă ná và
 thèplò dó a théztù mệ tẹryá yěnuô.

Tèthú aléklö mēpanuō yēnuō, a sá-
pékyǎ lǔ rò a nǎhtwōkyǎ vǎ ná tē-
thú dó aléklö mēpanuō yēnuō acǔ
hó. Rò tēthú dó aléklö mēpanuō dyé
yēnuō a o dó vǎ nēklö krǔkrǔ tahe
24 akǔ. Ó- buó uó! Vǎ cuó htwō tēthú
acǔ phúyě rò acyě nyacó vǎ. Tēthú
dó a o dó vǎkǔyě rò a thǔcuó vǎ dó
tēthyě yēnuō, ùpě tōprē ki mēlwó-
25 htekǎ bē pē vǎ pē? Vǎ hēbwíhéta-
ryě Cómarya, mētēhéro dó pē Byacè
Jesǔ Krístu akhu-akhyě, a mēlwó-
htekǎ hó vǎ hó.

Phúnuôrò tēmēhtwōhtya ané ná
vǎ ma phútēhéro vǎ thēplò yēnuō,
a thézǔ mē shuōshuō pré Cómarya
a tēthyótēthya tadúró vǎphávǎzye a
tēthézǔthélǒ yēnuō a mē shuōshuō-
pré tē dó aléklö mēpanuō tēthú yē-
nuōtahe pré.

8

Tēhtwōprē Dó Thé Sǎsě Byacè Akǔ

1 Phúnuôrò khǒnyǎyě, kayǎ dó a
htwōhtyahó tōcō- tuó ná Jesǔ
Krístu tahenuô, Cómarya cǐrya pǎ
2 lǔ takhyǎ- to hó.* Mētēhéro dó pē
htwōhtya hó lǔ tōcō- tuó ná Jesǔ
Krístu hó akhu-akhyě, Cómarya a
Thé Sǎsě mēpéhó pēklyǎ dó athě
tōbǒ hó. Htuôró a mēlwóhtekǎ hó
vǎ ná tēthú aléklö mēpanuō dó a
thǔcuóhó vǎ dó tēthyě dóthudóthé
3 yě akǔ nuôhó. Dó maítě akhu-akhyě
héro, thyáphú pē ki okuóklyǎ dó pē
mē tēthú yě agnēnuô, pē nǐdǎ krwō-

mēkuó có tēthyótēthya yě akhyě có
rò, a taryěshyosó dó a ki mēcwó pē
pēnuô a oto, mētēhéro ahēare dó
a ki mēpékyǎ pházye a tēthézǔthé-
lǒ yēnuô a oto. Phúnuôrò Cómarya
mē ná ané, a nǎhyǎlyǎ a phúprē-
khǔ rò a hyǎlyǎ klwo-ané phú he-
khuphú thyáná pē dó a mē tēthú
yētahe. Manáro tēthú aléklö mēpa-
nuô yě pōcyǎ lǔ to. A hyǎ khyápé
pē tēthútēora, rò a mēpyékyǎ hó tē-
4 thú a tēpótari pē yētahe hó.* Thyá-
phú pē ki mēlómēbǎ pēlǒ tēthyótē-
thya atēkwǐ tahenuô, Cómarya mē-
pēhtuóhó dó pēgně hó. Pē dó a nǐdǎ
krwōmē kuó pǎ nēklöpházye a tē-
thézǔthélǒ to yētahe, rò pē mē phú
Thé Sǎsě Byacè zǔklyázǔklö pē yē-
tahe agnēnuô, Cómarya mē pēhtuó
lǒhó pē hó.

5 Kayǎ dó a ohtwōprē phú nēklö-
pházye a tēthézǔ mǔmyǎ tahenuô,
a tanē shuōshuō pré tēthézǔthélǒ dó
a mǔmyǎ tahe pré. Manáro kayǎ dó
a ohtwōprē phú Thé Sǎsě Byacè zǔ-
klyázǔklö lǔ tahenuô, a tanē shuō-
shuōpré phú Thé Sǎsě Byacè a tē-
6 thézǔ nuōtahe pré. Kayǎ dó a tanē
shuōshuōpré nēklöpházye a tēthé-
zǔthélǒ mǔmyǎ tahenuô, a ohtwō-
prē tǒnǐkuó pǎ ná Cómarya tacǔ-
prē to hó. Manáro kayǎ dó Thé Sǎsě
Byacè pónǐ lǔ tētane tahenuô, a ki
nǐbē tēmōtēpē yētōhtǐ pǎ, htuôto
a ki otōkuó ná Cómarya tacǔprē
7 pǎ. Mētēhéro, kayǎ dó a tanē shuō-
shuōpré nēklöpházye a tēthézǔ mǔ-

8:1 Lisǎsě alyekǔ hé pǒ, “Kayǎ dó a ohtwōprē tǒ phú Thé Sǎsě Byacè a tēthézǔ rò a ohtwōprē phú pházye a tēthézǔthélǒ mǔmyǎ nuó mǎto tahe”

8:3 Li dó ǔ rǎ rēlǒ akhǎshyě mǔ- nukhě tahenuô, ǔ sunuólló pǒ, “Kayǎ dó a ohtwōprē phú Thé Sǎsě Byacè rò a ohtwōprē phú pházye a tēthézǔthélǒ mǎto tahenuô, Cómarya cǐryapǎ lǔ to.”

myáricyá tahenuô, a htwöhtya prè dó a thehte Cómarya. Mětěhéro a cŭe nókuô Cómarya a tětthýótětthya takhyá~ to. A cŭe~ ma a cŭe bẽ-
8 kuô nyã toto. Kayã dó a nõpó anẽ ná pházye a tětthézŭthélõ mũmyá tahenuô, a mětěkrŭ bẽkuô Cómarya takhyá~ to.

9 Manáro, thĩrò, pházye a tětthézŭthélõ mũmyá pónĩkuô thĩ to. Cómarya a Thẽ Sãsẽ ki ohtwöprẽ dó thĩkũ héro, a Thẽ Sãsẽ Byacè yẽnuô ki pónĩ thĩ pã. Ûpẽpẽ~ bẽbẽ, dó a nĩbẽ kuôũ Krĩstu a Thẽ Sãsẽ to ta-
10 henuô a htwö Krĩstu atẽ mậto. Manáro Krĩstu ki ohtwöprẽ dó thĩkũ héro, thĩ zọ dó a o dó thĩkũ tahenuô a ki htwöprẽ tacúprẽ pã, mětěhéro Cómarya dyacodyatẽ htuôhó thĩ hỏ. Dỏ thĩ tětthũ akhu-akhyẽrò thĩ nẽ-
11 klỏ yẽnuô, a ki thyẽkyã pã tadũrò thĩ ki htwöprẽ tacúprẽ pã. Cómarya dó a mětthwöprẽ kạkhyẽ Jesũ Krĩstu dó tětthỹ yětôprẽ a Thẽ Sãsẽ Byacè ki ohtwöprẽ dó thĩkũ héro, thĩ nẽ-
12 klỏyẽ a ki thyẽ có pã bẽbẽ, dó Thẽ Sãsẽ Byacè ohtwöprẽ dó thĩkũ akhu-akhyẽ, Cómarya ki dyẽkuô thĩ thẽ-
13 htwöprẽ pã.

12 Mẹphũnuôrò khỏbỏthyó thĩ~, tẽ-
mẹ lyậbẽ pẽ dó pẽ ki ohtwöprẽ phú Cómarya a Thẽ Sãsẽ hé pẽ nuô. Pẽ tởbẽ ohtwöprẽ nĩ pã phú thwi-
htyẽpházye a tětthézŭthélõ mũmyá
13 nuôtohỏ. Mětěhéro, ki thĩ ohtwöprẽ phú thĩ pházye a tětthézŭthélõ mũ-
myá hẽnuô, thĩ ki thyẽkyã pã. Ma-
náro dó Cómarya a Thẽ Sãsẽ mẽ-
cwỏ hó thĩ rỏ thĩ ki mětthỹkyã nẽ-
klỏpházye a tětthézŭthélõ mũmyá-
ricyá yẽtahe hẽnuôma, thĩ ki htwöprẽ

14 pã. Mětěhéro, kayã dó a ohtwöprẽ phú Cómarya a Thẽ Sãsẽ zŭklyázŭ-
klỏ lũ tahe nuôma mậhỏ Cómarya
15 a phúmòphúkhũ tahe hỏ. Mětěhẽ-
rò Thẽ Sãsẽ Byacè dó Cómarya dyẽ
thĩ yẽnuô, a nõtaruô thĩ, a nõthẽ-
isẽ khyẽthyá thĩ phú cŭnuô mậto. Mậtkhónuô, Thẽ Sãsẽ Byacè mẽ-
htwöhtya pẽhtuôhỏ thĩ ná thĩ htwö-
hỏ Cómarya a phúmòphúkhũ akhu-
akhyẽ, a dya hó thĩ phú a phúmò-
phúkhũ tahenuô hỏ. Dỏ Thẽ Sãsẽ
Byacè akhu-akhyẽrò, pẽ ẽ Cómarya,
“Abba, Phẽ” phú thĩphẽ sĩnẽ tởprẽ
16 nuôma anĩ hỏ. Thẽ Sãsẽ Byacè nĩdũ
a khyáluỏ, hẽsoluỏ rỏtỏ pẽkuỏpỏ ná
pẽ thẽplỏ yẽ ná pẽ ma Cómarya
a phúmòphúkhũ tahe, phũnuôhỏ.
17 Khỏnyáyẽ pẽ ki htwö mậhỏ aphũ-
alyẽ rỏ a ki dyẽ pẽ a tẽsỏri ucẽta-
zẽ dó a dya odwỏ pẽ pẽ nuôtahe
pã. A ki dyẽ tẽsỏri dó aphũalyẽ tahe
tỏ nĩbẽ nuôtahe pã. Htuỏto ucẽta-
zẽ dó a klỏma tacúprẽ yẽ pẽ ki nĩbẽ
prỏkuỏ ná Krĩstu pã. Ki pẽ khyácỹ-
khyácũ rỏtỏkuỏ ná Krĩstu héro pẽ ki
nĩbẽ rỏtỏkuỏ tẹtaryẽduhtũ ná ẽ pã.

Cómarya Ki Dyẽ Pẽ Tẹtaryẽduhtũ

18 Vã thẽgnẽ myáhtye ná tẽcytẽtcũ
dỏ pẽ khyábẽ khỏnyákhẽ yẽnuô, vã
ki talỏmyá ná Cómarya ki mẹpĩmẽ-
takhẽ pẽ shyẽ~ nopã tỏhtũ héro,
19 vã dya ná tẹtôcỏ~ to. Lỏ~ Có-
marya byálya thỏmỏvẻbỏ, tẹpũ-
tẽlyẽ ná kayã pwỏ~ tởprẽ yẽnuô,
a thẽplỏ shyo oyỏ myásũ nyacỏ
ná Cómarya ki dyẽluỏhtya a phú-
20 mỏphúkhũ tahe pã. Lỏ~ Cómarya
byálya tẽ yẽtahenuô a bẽ pyẽkyã
lỏ pã. Èthĩ thẽzũ tuỏdỏ tẹpỹtẽ-

- kyă phúnúô to tadúró Cómarya mę-
htwǒlǒ èthĩ phú atẹ taritaryă one
21 nuôhó. Manáro lǒ tẹbẹbyă yěta-
henuô a myásũ păná, thyáphú a ki-
thyěkithǒ to nuô, Cómarya ki mę-
lwóhtekă èthĩ pǎ rò a ki dyé èthĩ
tẹpală ná tẹtaryěduhtũ dó athyaná
aphú yětahe pǎ.
- 22 Pẹ thěgně ná lǒ tẹbẹbyă yěta-
henuô, a tauǒtasě nidyé lǒ atẹsě dó
athyaná prẹmò phúo hósě rò a éhtǒ
nuô pǎ. A tauǒtasě tuǒ lahyă pǎ có
23 khǒnyă. Lǒ- tẹbyályă yětahe tauǒ-
tasě túdũ mǎto, pẹ lǒ- plĩyě bẹbẹ,
pẹ tauǒtasě tǒkuǒ lǒ dũprẹ. Pẹ dó
a nĩbẹ Thě Sǎsě Byacẹ mǎhó Có-
marya dyékră shyězũ dó aréłó yě-
tahenuô bẹbẹ, pẹ tauǒtasě kuǒdũ
dó thěplǒkũkũ. Pẹ opǒmyásũ tauǒ-
tasě kuǒdũhó Cómarya ná shyé- a
ki hyă íhó pẹ ná aphú pǎ tǒnyě, ná
shyé- a ki hyădyéhó pẹ nẹklǒ athě
24 pǎ yěnuôhó. Cáhtya bí Cómarya mę-
lwóhtekă pẹ nuô, pẹ myásũ dó a ki
mẹpẹ pẹ yětahe pǎ. Manáro kayă tǒ-
prẹprẹ ki nĩbẹ htuǒhó tẹ dó a myásũ
yěnuô, a lo opǒmyásũ pǎ ná to hó. Ũ
opǒmyásũ tẹ dó ũ nĩbẹ htuǒhónuô a
25 o tǒprẹ- to. Manáro pẹ ki myásũ tẹ
dó pẹ nĩbẹhĩ è to tahenuô, pẹ thě-
plǒhtũ opǒmyásũ prẹ.
- 26 Phúnúôhó, bí pẹ hěcẹrecẹ akhě-
nuô, Cómarya a Thě Sǎsě hyă mę-
cwǒ pẹ. Pẹ tǒ kwícóbě Cómarya ítẹ-
nuô pẹ thěgněto tadúró Thě Sǎsě
Byacẹ anẹ nidyé kwípẹ pẹkhǎlẹ. Bí a
kwípẹ pẹgně akhěnuô, ngó dó pẹ hé
hteluǒ cyǎto tahenuô a tauǒ htya-
27 luǒ pẹ pẹ dó Cómarya o. Htuǒró Có-
marya dó a pũ htúcemýă pẹ thě-
plǒ a tẹtanẹ yětǒprẹnuô, a thěgně

tǎtẹ tẹ dó Thě Sǎsě Byacẹ thězũ kwĩ-
pẹ pẹgně yěnuôtahe, mẹtẹhéro Thě
Sǎsě Byacẹ kwípẹ Cómarya akayă
sǎsě tahe agnẹ phú Cómarya a tẹ-
thězũ nuôprẹ.

- 28 Kayă dó a mọ Cómarya, rò Có-
marya é lǔ ná a tẹtaze myásũ one
agnẹ tahenuô, tẹmęhtwǒhtya anẹ
ná èthĩ phútětě- bẹbẹnuô, Cóma-
rya mę pẹ tẹryă dó èthĩ agnẹprẹ
29 nuôma, pẹ thěgně prẹ. Mẹtẹhéro,
kayă dó a kírẹ zũe Cómarya tahe-
nuô a thěgně one rẹdũhó. Htuǒto a
belyă-one nĩhtuǒdũhó athéplǒ mú-
nukhě ná a ki nǒhtwǒhtya thyá-
kuǒ èthĩ ná aphúkhũ yěnuô pǎ.
Phúnúôró aphúkhũyě htwǒhtyahó
phúvyǎprẹ tǒprẹ dó apuǒvyă éprẹ
30 yětahe aklẹ hó. Htuǒto, kayă dó
Cómarya belyă one htuǒhó athé-
plǒ ná èthĩ mú- nukhě yětahenuô,
a éhó èthĩ dó a ki htwǒhtyahó
akayă hó. Htuǒró kayă dó a é nĩ-
dyé yětahenuô, a dyacódyatẹ htuǒ-
hó èthĩ hó. Htuǒto kayă dó a dya-
códyatẹ htuǒhó yětahenuô, a dyéhó
èthĩ ná a tẹtaryěduhtũ tahe hó.

Cómarya Atẹmọ

- 31 Kihéphúnúôró, lǒ- tẹdó vǎ hé
pẹhó thĩ yětahenuô, pẹ ki tanẹ
phútě? Cómarya ki okuǒ dó pẹ tǒ-
kyě kihéro, maũpẹ tǒprẹ ki thěkhá-
32 cyǎpǎ pẹ pẹ? Cómarya yětǒprẹnuô,
aphú ná anẹ nidyé có rò a thělǒ nidyé
to rò a dyélyăkyă có aphú dó pẹ lǒ-
plĩ tahe agnẹ có. Ki a dyétǎkră có pẹ
ná aphúkhũ Jesũ Krístu có kihéro,
lǒ- tẹ dó a okyă dó aruô tahenuô, a
33 ki dyé tǎkrǎpọ pẹ pǎ mǎto ẽ? Maũpẹ
tǒprẹ kírẹ hyă dyacyă kayă dó Có-

marya nwóhtya èthĩ yětahe atèthũ
 pẽ? Prẽ dó a dyacódyatẽ èthĩ ma Cóm-
 34 marya hó. Phúnũrò, maũpẽ kírẽ ci-
 rya èthĩ pẽ? Tôprẽ~ ma ù cirya cyá-
 nĩ èthĩ to. Mètèhèrò, Jesũ Krĩstu ma
 prẽ dó a thỹ dó pẽ tètthũ agnẽ tôprẽ,
 htuũto Cómarya mètwwôprẽ kakhỹ
 lũ dó tètthỹ tôprẽ. Rò Cómarya dyẽ
 lũ khǎlẽ dó atakhu còhtwó tókỹ.
 Thyáphũ Cómarya ki mectwó pẽ nuô
 Jesũ nuô kwĩthẽzò pẽ hó pẽ khǎlẽ
 35 hó. Maũpẽ tôprẽ htópěkyăcyă Jesũ
 Krĩstu atẽmọ pẽ yẽnuô pẽ? Bí pẽ
 khyábẽ có tẽpyătẽsẽ akhẽnuô bèbè,
 tẽcyětẽcũ akhẽ nuôbèbè, ù mectyẽ-
 mectũ pẽ akhẽnuô bèbè, tẽovĩokõ
 bèbè, oryákũ oryáthyá bèbè, tẽtarò-
 thẽ thẽisẽ akhẽnuô bèbè, ù mecthỹ
 mectẽ có pẽ akhẽ nuôbèbè, ù htópě-
 kyăcyă pẽ ná Jesũ Krĩstu atẽmọ pẽ
 36 yẽnuô tôprẽ~ to. Lisăsẽkũ hé,
 “Dó thĩkhuthĩkhyẽ rò, pẽ myá-
 htyebè ná tètthỹ tônỹ~ mǎhẽ
 có. Û tanẽ pẽ ná pẽyẽ athyaná
 thímĩ dó ù kírẽ mecthỹ lũ nuô,”^q
 a hé phúnũ.
 37 Lõ~ tẽyětahe htwóhtya tadũrò
 Krĩstu dó a mọnĩ pẽ yětôprẽ
 akhu-akhyẽ, pẽ ki mectẽ lǎlata-
 38 klikyă lǎhó tẽyětahe pǎ. Tètthỹ
 bèbè, tẽhtwôprẽ bèbè, tanémó-
 khuphũ bèbè, khĩnékhĩnõ bèbè,
 tẽmectwóhtya anẽ khõnyăyẽ
 tahe bèbè, shyẽ~ nopǎ tahe bèbè,
 tẽprotẽprya tahe bèbè, vǎ zũe
 tătẽ ná a htópěkyăcyă pẽ ná Cóm-
 39 marya atẽmọ to. Tẽ o dó mǎlẽ
 tahe bèbè, a o dó hekhu tǎba-
 yẽ alẽ tahenuô bèbè, tẽbyálya

dó aruô tahe bèbè, dó pẽ Byacẽ
 Jesũ Krĩstu mectũ pẽhó tẽ dó
 pẽgnẽ akhu-akhyẽ, lõ~ tẽ yětahe-
 nuô a htópěkyăcyă pẽ ná Cómarya
 atẽmọ to.

9

Cómarya Ná A Kayă Bẽmũ Tahe

1 Vǎ ná Krĩstu yǎ htwóhtya hó lũ
 tǎcõ~ tuõ hó akhu-akhyẽ, vǎ hébẽ-
 cǎhẽbẽtẽ prẽ thĩ prẽ. Vǎ lahõ ná
 thĩ to. Thẽ Săsẽ Byacẽ pǎnĩ thũ-
 nĩ vǎ thẽplòyẽ, rò vǎ thẽplòyẽ a
 héklòmactwó kuõpọ ná vǎ hébẽ tẽ-
 2 yẽnuôma atõ prẽ. Vǎ thẽplẽthẽzò
 kanõ~ to. Asẽ vǎ thẽplòyẽ, a lamẽ
 3 pẽpǎ cóto hó. Mètèhèrò, dó vǎ puõ-
 vyă Judaphũ, mǎhõ vǎmyẽcõ nĩdũ,
 vǎthwivǎhtyẽ nĩdũ yětahe agnẽnuô,
 Cómarya ki isǎhăkyă dó vǎyẽ ma
 anĩ prẽ, htuũrò Cómarya ki htópě-
 kyă vǎ ná Krĩstu rò èthĩ ki nĩ tẽmẽ-
 lwóhtekǎ pǎ kihèrò a htópěkyă vǎ
 ma anĩ prẽ, vǎ thẽzũ khyápẽ nya-
 4 có dó èthĩgnẽ có. Èthĩ ma Israel-
 phũ tahe. Cómarya ínĩbuônĩ hó èthĩ
 phũ aphúalyẽ shyẽklõ nuôhõ. Rò a
 dyẽluõ pẽ hó èthĩ ná a tẽtaryẽduhtũ
 hó. Cómarya ema htuũhõ sè ná èthĩ
 rò a dyětǎ htuũhõ èthĩ ná a tètthỹ-
 tètthya hó. Èthĩ nĩbẽ tẽcóbẽ aklyá-
 aklõ dó tẽlũtyă hõkũ rò a nĩbẽ la-
 hyă Cómarya a tẽmaklõ tahe hó.
 5 Èthĩ phyẽphuõ klwĩlyă ma Hebreo
 aklwĩalyă dó amwĩla du mú~ nukhẽ
 tahe. Bí Krĩstu hyǎlya opacẽ phũ
 prẽlu hekhu-phũ akhẽnuô, a hyǎo
 dó èthĩ aklwĩalyă akũ. È ma Cóm-

^qLi Htuthẽhtya 44:22

rya dó a pótariṭe lǝ~ plǝ tǝprɛ, rò
ũ ki htuthɛṭyadũ è tacúprɛ talèkrɛ
ní~. Amèn.

- 6 Kihéphunuôrò, Cómarya mɛ-
pyékyǎhó a tɛmaklò yɛnuô ná
Judaphú yɛtahe hó ɛ? A mɛpyé-
kyǎ ná to. Mɛtɛhéro lǝ~ Israelphú
dó aklwǐlyǎ kalyǎ dó Jacob a o
tahenuô, a htwǝlǝ Cómarya kayǎ
7 mǎlakǝ pwǝ~ tǝprɛ mǎto. Lǝ~
aklwǐlyǎ tǎ dó Abraham a o tahe-
nuô bèbè, a htwǝ lǝ Abraham aphú
pwǝ~ tǝprɛ mǎto. Mǎtôkhónuô,
Cómarya hé Abraham, “Vǎ ki dya-
nuô túprɛ Isaac aklwǐlyǎ yɛnuô
8 dó nɛklwǐnɛlyǎ akũ pǎ.”^r A thézǝ
hé angólasǎ phútɛ hérò, prɛlu-
kayǎ phúo rò aklwǐlyǎ kalyǎ dǝtú
dó Abraham thwihtyɛ tahenuôma,
Cómarya aphúalyɛ lǝ pwǝ~ tǝ-
prɛ mǎto. Kayǎ dó a opacɛlyǎ
phú Cómarya a tɛólyanuólyǎkyǎ
nuôtahema tú ũ ki dya èthǝ phú
9 Abraham aklwǐlyǎ prɛ. Mɛtɛhéro,
Cómarya ólyǎ nuólyǎkyǎ angó,
“Shyé~ ashuóakhɛ tǎtǝtǎbèhó
pǎnuô, vǎ ki hyǎ khyɛthyǎ pǎ rò
Sara ki phúonǝdyɛ a phúprɛkhũ
pǎ.”^s
- 10 Túnuôhtuôto, Rebecca phúo dǝ-
kryɛ nǝdyɛ htuôhó aprɛkhũ thé-
nyɛ hó, rò aphɛ ma tǝprɛprɛ~
tuô prɛ. Aphɛ ma mǎhó pɛphɛ
Isaac dó~ nyɛnu nuôtǝprɛ hó.
- 11 Bí aphú dǝkryɛ yɛthɛnyɛ opacɛ-
12 lyǎ tyahító akhɛ, htuôrò bí aphú
yɛthɛnyɛ mɛ tyahí tɛthú ná tɛ-
ryǎ híto akhɛnuô, Cómarya hé-

one rɛ amuô, “Avyǎprɛ tǝprɛ bè-
ryǎ pɛ apuô nuôtǝprɛ atɛmɛ pǎ.”^t
Thyáphú ũ ki thɛgnɛ ná Cóm-
arya nwóhtya cú~ dú athɛplò phú
a tɛtaze-one htuôhó nuôrò, a mɛhó
phú a tɛtaze-one yɛnuô hó. Dó
kayǎ tǝprɛprɛ mɛhtuôhó tɛtôcô-
cô akhu-akhyɛrò a nwóhtya lũ
mǎto. Mǎtôkhónuô, a o dó Cóm-
arya a khadǎkũ rò a nwóhtya nǝ-
13 dyɛ lũ prɛ. Lisǎsɛkũ hé, “Vǎ mɔ
nǝdyɛ Jacob, vǎ thɛhtekyǎ Esau,”^u
a héphunuô.

- 14 Ki mɛphunuôrò pɛ bè hé phútɛ?
Cómarya mɛ tɛ tǝkuô, acóto, pɛ ki
hé phunuô ɛ? Pɛ hé phunuô ma atǝ
15 to. Mɛtɛhéro, tǝphuókhɛ a hé Mosɛ,
“Vǎ ki thézǝnǝ kayǎ tǝprɛprɛ
dó cú~ dú vǎ thɛplò lɛthézhǝnǝ
lũ nuôtǝprɛ pǎ. Vǎ ki mɛcwǝ-
krǎ kayǎ tǝprɛprɛ dó cú~ dú vǎ
thɛplò thézǝ mɛcwǝ nuôtǝprɛ
pǎ.”^v
- 16 Phunuôrò pɛ lɛthɛlɛhtya nǝdyɛ pɛ
prɛlukayǎ a tɛthézhǝ, mǎtorò, atɛ
yácú-yáre tahe nuôma anǝ to. Tɛlǝ~
plǝ dó pɛ lɛthɛlɛ htyanǝ nuôma túprɛ
17 Cómarya a tɛthézhǝ prɛ. Mɛtɛhéro li-
sǎsɛkũ hédũ Khwí Pharao, “Thyá-
phú vǎ ki dyɛluô nǝ dǝtú vǎ taryɛ-
proprya tahe ná nɛ, htuôto thyáphú
vǎmwǝ ki luóhtyɛluókɛ lǝ dó hekhu-
sǝba yɛnuôrò, vǎ nõhtyahtwǝ nɛ ná
18 khwí prɛ,”^w a hé lũ phunuô. Mɛphú-
nuôrò Cómarya thézǝnǝ ũ cú~ dú a
thézhǝ nuô, a mɛ khuklópryɛ kayǎ
dó cú~ dú a thézǝ mɛpryɛnǝ ũ nuô-
tahe prɛ.

^rHekhuhtwólú 21:12 ^sHekhuhtwólú 18:10,14
kǎ 33:19 ^wLi Htekǎ 9:16

^t9:11-12Li Htekǎ 25:23 ^uMalaki 1:2-3 ^vLi Hte-

Cómarya A Tèthéplòdu Ná A Tèthézò
 19 Taryáma dó thíklènuò, a ki su-
 dyá vǎ, “Ki mephúnuòrò mametè-
 rò a cuó dyatadûpǎ pè tètthú mètě?
 Ûpě tōprè ki mètǎttǐ bē lǔ thézǔmę-
 20 tē yěnuò pě?” Manárò vǎ ki hé nẹ,
 nẹ ma prèlu kayǎ prě. Nẹ lohé pa-
 cyé kǎkhyěsũ Cómarya phúnuòto.
 Pòhe tòměnuò, ki a hé kǎkhyěsũ
 prèbyálǔ yětōprè, “Nẹ cuóbyá vǎ
 phúyě mètě?”^x A hé kǎkhyěsũ phú-
 21 yě nuòma anǐ to. Paá tōbē yěnuò, a
 o dó prèbyápòhe yětōprè a takhu-
 kǔ prě, a ki byápò cǔ~ dù phú a
 thézǔ byánuò ma anǐ prě. Paá tōbē
 akũnuò, a ki byápò dó ù nǎe kǎ-
 khyedũ è bǐpwěbǐla akhě nuòbèbè,
 mǎtorò a ki byápò dó ù ki nǎe è mǎ-
 hémǎlǐ agně nuòbèbè, a byá cǔ~ dù
 athéplò thézǔ byá nuòma anǐ prě.
 22 Cómarya thézǔ mę cǔ~ dù athé-
 plò nuò, anǐ pwǎ~ tōphuó có. A
 thézǔ dyéluó pè ù ná a tètthéplòdu
 htuòrò a thézǔ nǎthégně kuóũ ná
 a tètpròtèprya tahe. Manárò kayǎ
 dó a bē khyábè lǔ tètthéplòdu pǎ,
 rò a bē tuó dó tètprétèkyǎ pǎ tahe
 agněnuò, a dyéluó taple kǎpé èthĩ
 ná a tètthéplòdu, a tètthéplò-
 23 htũ tahe. Thyáphú Cómarya ki dyé-
 luónǐ pè kayǎ dó a thézò nǐdyé lǔ
 nuòtahe ná a mę tètpròtèprya pè có
 èthĩ bá~ tēnuò rò, a khyáthéplòhtũ
 pè nyacó èthĩ có. A nwóhtya one rẹ
 hó èthĩ hórò a ki dyé pè èthĩ ná a
 24 taryěduhtũ yěnuò pǎ. Pè ma kayǎ
 dó Cómarya é có pè tahe hó. A é
 tú Judaphú tahe aklènuò mǎto, dó

Judaphú mǎto tahe aklènuòma, a é
 25 nǐ tǎkuó dũdũ. Phú Cómarya nǎhẹ
 prèprò Hosea,

“Dó nuòkhě èthĩ ma a htwǎ vǎ-
 kayǎ mǎto, manárò vǎ ki é èthĩ,
 ‘vǎkayǎ’ pǎ, htuóto, dó nuòkhě
 rò èthĩ ma kayǎ dó vǎ mǎ nǐdyé
 è tahe mǎto manárò kǎhnyáyě
 vǎ ki é èthĩ, ‘Kayǎ dó vǎ mǎnǐ é
 tahe’ pǎ.”^y

26 “Khǎlě dó vǎ héhtuóhó thĩ mú~
 nukhě, ‘Thĩ ma vǎkayǎ mǎto’
 nuòtòpho nuò, kǎhnyárò vǎ ki
 é èthĩ ná ‘Cómarya dó a htwǎ-
 prè tōprè a phúmòphúkhũ tahe’
 hó,”^z prèprò Hosea hé phúnuò.

27 Prèprò Isaiah hé Israelphú tahe
 ari-akyǎ,

“Israelphú tahenuò, a oé thyá-
 cóná lǎtamá dó htyědutavǎ
 ahtũ nuò có manárò Cómarya
 ki mǎlwóhtekǎ patípré èthĩ pǎ.

28 Mètěhérò, Cómarya ki cǐrya tadũ
 pryǎkyǎ hekhuyě pǎ.”^a

29 Phú Prèprò Isaiah héone htuóhó,
 “Byacé dó a cyǎtè lǎ~ plĩ yě-
 tōprè ki thélǎnǐdyé pèklwǐpèlyǎ
 tahe to hénuòma, pè ki htwǎ-
 htya thyákuó phú a cǐrya plúkyǎ
 vǐ Sodom ná vǐ Gomorra nuò
 prě.”^{b *}

Israelphú Ná Tèthékrǐmila

30 Ki mephúnuòrò, pè ki hé phútě?
 Judaphú mǎto tahenuò, a myápũ
 kuóũ klyá dó Cómarya dyacódyatẹ
 ù yěnuòtóbǎ to tadúró èthĩ nǐbè hó.
 Dó èthĩ tètthéplòdu akhu-akhyèrò Có-

9:29 Vǐkũphú tahe mę tēmũmyáricyǎ akhu-akhyě Cómarya mępyékyǎ lǎ có nyěvǐ có.

^xIsaia 29:16, 45:9

^yHosea 2:23

^zHosea 1:10

^aIsaia 10:22-23

^bIsaia 1:9

31 marya dyacódyatẹ hó èthĩ hó. Manárò Judaphú yětahenuò, thyáphú a ki nĩbè Cómarya a tẹdyacódyatẹ èthĩ agnènuòrò, èthĩ yácú lụkrwõ-mẹ lahyă tẹthyótẹthya tahe tadúró
 32 a nĩbè cyă takhyă- to. A cuó nĩbè tuó to mẹtèhéro èthĩ yácú myápũ tẹcótẹtẹ nuò, a thėlẹhtyanĩ kuó lahyă tẹzũ to. Mátòkhónuò, èthĩ thėlẹhtyanĩ lahyă tẹryă dó èthĩ mẹ nuò-tahe alop rẹ. Èthĩ sítakluòbè “Lọ
 33 lẹsítakluò tòmè.” Phú lisăsèkũ hé Messia ari-akyă,

“Myámỗ lahyă, vă dya-o lọ tòmè dó vĩ Zion akũ pă, rò ù ki sítakluò è pă, rò a ki mėlakhũ ù pă.

Manárò kayă dó a zũe lữ tahenuò, a tuó dó tẹthèplòpyé akhălẹ takhyă- to.”^c

10

1 Vă puóvyă thĩ-, thyáphú Cómarya ki mėlwóhtekă pẹ Israelpnú tahenuòrò, vă thèplòshyo nyacó rò vă kwícóbè pẹ nyacó dó èthĩ agnè
 2 có. Vă thègnè tătẹ lỏ èthĩ ari-akyă akhu-akhyě, vă ki hėsoluó pẹ thĩ ná èthĩ ari-akyă hėnuòma anĩ pẹ. Èthĩ thèplòshyo myápũ lụkrwõ mẹtò nyacó Cómarya thèplò tadúró
 3 gnè lahyă to. Cómarya dyacódyatẹ ù aklyáaklò nuò èthĩ thègnèplò to. Mátòkhónuò, èthĩ myápũ mẹhtya nĩdyédũ lahyă ná èthĩklyáèthĩklò pẹ. Phúnũrò Cómarya dyacódyatẹ ù aklyáaklò yėnuò èthĩ thèplò-

4 thèzũ krwõmẹ kuóũ taki- to. Thyáphú Cómarya ki dyacódyatẹ lỏ kayă dó a zũe Krístu nuòtahe agnènuòrò, Krístu mẹhtuókyă plũlỗhỗ tẹthyótẹthya a tẹtaze-one tahe hó.

Tèmẹlwóhtekă Yėnuòma Kayă

Pwõ- Tôprẹ Agnè

5 Mosè ră pẹ kayă dó a lụkrwõ mẹbè tẹthyótẹthya rò a htwõhtya kayăcókayătẹ dó Cómarya anyěhyă tahe ari-akyă, rò a ră rò a hé, “Kayă dó a krwõlũmẹ lỏbă lỏlỏ- tẹthyótẹthya yětahenuò, a ki htwõprẹ tacũ-
 6 prẹ pă,”^d a ră rò a hé phúnũ. Manárò kayă dó Cómarya dyacódyatẹ è ná a tẹzũtẹnyă khukhyě tahenuò, a tóbè sudyănĩ, “Ûpẹ kírẹ htya (Étă Krístu) dó mókhupe?”^e phúnũto.
 7 Htuòto a bẹ sudyănĩ, “Ûpẹ kírẹ hítă dó Luókénédỗ (Rò mẹhtwõ-prẹ kăkhyě Krístu dó tẹthyě) pẹ?”^f
 8 phúnũto. Manárò, Cómarya dyacódyatẹ ù aklyáaklò nuòma a hé phútẹ? Rò a hé, “Cómarya ală-angó ophũ tatò có ná nẹ có. A o prẹ bí nẹ khăuphálnuò prẹ, a o prẹ bí nẹ thèplòkũ nuòprẹ.”^g
 Nuòma mặhỗ tẹzũ a tẹthèkrũmila
 9 dó pẹ dỏnyă pẹ thĩyě nuòhỗ. Ki nẹ ólyă ná nẹkhău rò nẹ ki hé ná Jesũ ma Byacè tôprẹ rò nẹ ki zũe dó nẹ thèplòkũ ná Cómarya mẹhtwõprẹ kăkhyě Jesũ dó tẹthyě kihėnuò, nẹ ki nĩbè tẹsiplėkă pă.
 10 Mẹtèhéro, kayă dó a zũe dó a thèplòkũ tahenuò, Cómarya ki dyacódyatẹ lữ. Htuòrò kayă dó a ólyă ná akhău tahenuò, a nĩbèhỗ tẹ-

^cIsaia 8:14, 28:16

^dLi Cóbucóbè 18:5

^eLi Dỏnyă 30:12

^fLi Dỏnyă 30:13

^gLi Dỏnyă 30:14

- 11 siplékạ hố. Lisăsěkũ hé Jesũ ari-akyă, “Ũpě bèbè, dó a zűenyăe lữ tahenuô, a ki tuốđổ tẹ lếthếplồpyé
- 12 akhălẹ nuô a o takhyă- to.”^h Mệ-têhêrò Judaphú ná Judaphú mậto tahenuô a lếkhólếkhye lữnuô, a o ná tôcô- to. Lỗ- prẹ zűetẹphú yế-tahe nuôma a Byacè orólữ tôprẹ- tuố prẹ. Kayă dó a kwĩhtya lữ tẹ-mẹcwố tahenuô, a sỡri tặpồtặpẹ pẹ
- 13 cồ èthĩ cồ. Mệ-têhêrò, phú lisăsě hé, “Ũpẹpẹ- bèbè dó a kwĩhtya tẹmẹcwố dó Byacè a o tahenuô, Byacè Cómarya ki mệlwóhtekạ lữ pả.”ⁱ
- 14 Ki mệphúnuôrò, èthĩ tẹzủ ki oto hêrò a cuố kwĩhtyacyă tẹmẹcwố dó Byacè Jesũ a o phútế? Ki èthĩ nỉ-huốnố to hêrò a cuố zűecyă Byacè Jesũ phútế? Prẹđônỷădyăso pẹ èthĩ ki oto hêrò èthĩ cuốnỉhuốcyă phútế?
- 15 Ũ ki plwốhyă prẹđônỷă dyăso pẹ èthĩ to hêrò èthĩ cuố đônỷă hếsocyă pẹ ử phútế? Lisăsěkũ hé, “Kayă dó a phyếhyă pẹ tẹthếkrữmịla tahe akhă-duô nuô atwố nyacố.”^j
- 16 Manárò Israelphú tahenuô a phyếsủlỗ tẹthếkrữmịla pwố- tô-prẹ to. Mệ-têhêrò, Prẹprồ Isaiah hé, “Kố- Byacè, maũpẹ kírẹ zű-ekuố pẹ tẹritẹkyă yěnuô pẹ?”^k
- 17 Mệphúnuôrò, tẹzủ ma a o dó tẹ-nỉhuố tẹritẹkyă alo hyă prẹ. Dó ử đônỷăhếso pẹ Krístu ari-akyă akhu-akhyềrò, ử nỉhuốnố kuố tẹ-
- 18 ritẹkyă prẹ. Manárò vă ki sudyă, “Ma èthĩ nỉhuốnố kuố nyăto ế?” Vă ki hé, èthĩ nỉhuốnố vă. Lisăsěkũ hé,

“Èthĩ ngồprạ cuố lỏhố dó he-khusĩbalỗ hố. Èthĩ alặangố yěnuô a cuốtuố lỏhố dó hekhu tadũ hố.”^l

- 19 Vă ki sudyă khyếthyă, Israelphú tahe ma a thềgnếplồkuố nyă ử to ế? Kayă dó a hếsủ rếlỗ ử nuôma Mosè hố rò a hé phúyế,

“Myếcôruô dó thỉ tanẹdu kuố lữ to tahenuô, vă ki sỡri èthĩ rò nỏthếkhwếkuố ná thỉ pả. Vă ki sỡri myếcôruôphú dó a thềgnếplồbế kuố vă to tahe rò vă nỏthếplồdu ná thỉ pả.”^m

- 20 Dốkhyề rò Prẹprồ Isaiah hékhủhếhă lổpố cồ rò a hé,

“Judaphú mậto dó a yácủ myápủkuố vă to tahenuô, a myăhtyehố vă hố, rò vă oluốhtya pẹ Judaphú mậto tahe dó a pủ sudyăkuố vă to tahe hố.”ⁿ

- 21 Manárò, Prẹprồ Isaiah rănỉ Israel-phú tahe ari-akyă rò a hé,

“Vă o taritaryă opồmyăsủsủ văkayă ki kạkhyếtồ khyếthyă dó văo tồnyề- mốhế cồ, maná-rò èthĩ nỉdă lahyă văngố to, a khuklồpryề lahyă prẹ.”^o

11

Cómarya Thếzộnỉ Israelphú Tahe

- 1 Phúnuôrò vă ki sudyă lahyă thỉ, ma Cómarya vỉkyă kyă hố a myếcô-phú nỉđũ yế hố ế? A vỉkyă ná èthĩ taki- to. Tanemyă lahyă myă văyế,

^hIsaia 28:16 ⁱJoel 2:32 ^jIsaia 52:7 ^kIsaia 53:1 ^lLi Htuthếhtya 19:4 ^mLi Dônỷă 32:21 ⁿIsaia 65:1 ^oIsaia 65:2

vả ma~ Israelphú tôprêprê kôkô. Vả
ma Abraham aklwĩalyă, Benjamino
2 aklwĩ kalyă prê. Cómarya vĩkyă ná
akayă dó a nwóhtya htuôhó èthĩ dó
kalúkhê nuôtahe to. Lisăsê hé Prê-
pro Elia ari-akyă nuôma thĩ thêgnê
nyă to ẽ? A tauôtasêhtya Cómarya
ná amyêcô Israelphú tahe ari-akyă
3 rò a hé, “Kô~ Byacê~, èthĩ mệthyê-
kyă hó prêpro dó nệ nõhyă èthĩ nuô-
tahe hó. Èthĩ dòpruô tặlố hó tặlũ-
tyărê tahe hó. A okyă prétủ vả tô-
prê~ tuố prê, tadúró ừ pặmệthyê-
4 pặ vặvặ.”^p Rò Cómarya hếsu kạ-
khyê lủ phứtê? Cómarya hếsu lủ,
“Nệ okyă túdủ tôprê mặto, vả dya-
okyă kuốpặ kayă thuốthyótôrí. Prê-
zọ dó ừ ế ná Baal yếnuô, èthĩ yếtahe
5 dắngủ cắbệhtya kuốủ to.”^q Khỏ-
nyắyê bệbệ a thyá phúnuôhó, Cỏ-
marya nwóhtya hó pệ ná abwídu-
ataryêhtủ yếtahenuô, a okyăpặ taki.
6 Ki Cómarya mệlwóhtekạ èthĩ ná tặ-
bwítệtaryê kihêrò, angólasá ma dó
èthĩ mệ tặrýa akhu-akhyê nuômặto.
Dó èthĩ mệryátệ khukhyê kihêrò Cỏ-
marya abwíataryê nuô, a mặ pặ tặ-
dyékrắ shyềzủ mặpặto hó.
7 Phúnuôrò, angólasá ma mặhố tặ
dố Israelphú myápủ nặdyê yếnuô, a
myáhtye nặdyê to. Túprê kayă dó
Cómarya nwóhtya èthĩ yếtahe myá-
htye lahyă prê. Lỏ~ a okyă nuô-
tahe ma Cómarya nõ khuklỏprýyê lỏ
8 nyắhố èthĩ nuôtahe hó. Phủ lisăsê-
kủ héone,

“Cómarya mệkhímệtapặkyă
èthĩ thềplồ. Èthĩ myákuố lahyă

manárò a myáhtye thêgnê kuố
lahyă ừ to. A nặhuốkuố lahyă
ừ manárò a thêgnềplồ kuố la-
hyă ừ to. Judaphú tahe nuôma
a thyá lahyă ná nuô tuốkhỏ-
nyắcỏ.”^r

9 Htuôrò Davi hé,

“Èthĩ mệ pwể rò a takruồe ta-
kruốỏ nặdyê lahyă sềe tahenuô,
a ki htwóhtya nặdyê khyếthyá
dủ èthĩ dắdỏ pặ nặ~. Htuôrò a ki
htwóhtyadủ èthĩ lếsítakluố lắkhủ
pặ nặ~. Èthĩ tắkỏ nặbề lyể kạ-
khyếsủ khyếthyá bá~ tềnuô, plí
nặdyédủ èthĩ nặ~.

10 Thyáphú èthĩ ki myáhtyekuố
pặ tặ ừ tặmặtặcỏ tặmệnuô, mệ-
lểkyă èthĩ mệthềplồ nuô nặ~.
Nỏkhyábề nyắtakúccỏ èthĩ ná
tặpyátặsể tacủprê yếnuô nặ~.”^s

11 Phúnuôrò vả ki sudyă, bí Juda-
phú tahe sítakluố lắkhủ akhềnuô,
apyéakyă lắ cỏ ẽ? Apyéakyă lắto.
Èthĩ yỏ mệdủgnê tặthủ rò, Cỏma-
rya mệlwóhtekạ ke Judaphú mặto
tahe, rò a mệ thềkhwếkuố Israel-
12 phủ tahe ná èthĩ prê. Dó èthĩ mệ tặ-
thủtặora akhu-akhyê, Cỏmarya sỏri
énýacỏ hó kayă o dó hekhu yếtôba
hó. Dó èthĩ thukyă Cỏmarya a tặ-
myádu èthĩ akhu-akhyê, Judaphú
mặto tahe nặbề lỏbắkyă hó Cỏma-
rya a tặmyádunỉ èthĩ hó. Phúnuô-
rò shyề~ lỏ~ Judaphú dó Cỏmarya
nwóhtya èthĩ nuôtahe ki zặkạ lỏhố
Kρίstu akhê pắnuô, Cỏmarya ki sỏri-
sỏbủ lỏ cỏ ừ bá~ tể pắnuô, tanệmyá
lahyă mỗ.

^pKhwi arếlố tồba 19:10,14
htya 69:22-23

^qKhwi arếlố tồba 19:18

^rLi Dồnyă 29:4, Isaia 29:10

^sLi Htuthế-

**Təmɛlwóhtekə Dó Judaphú
Máto Tahe Agně**

- 13 Khönyáyě, və hébè ná thĩ Judaphú máto tahe. Cómarya nõ và phú Prədönyáphú tôprè dó Judaphú máto tahe agně akhu-akhyě, tẹmẹ dó Cómarya dyé và yě và ta-
- 14 nẹdu nĩdyé nyacó è. Phú Cómarya meryá htuôpéhó thĩ Judaphú máto tahe agněnuô, và myásũ ná thyáphú và ki mẹ thềkhwé nípé kuôdũ và khỏ Judaphú nĩdũ tahe agně, htuôto thyáphú và ki ilokanĩ kuô èthĩ tahehe ná a ki nĩbè kuô tẹmɛlwóhtekə agněnuôrò, và tanẹdu nĩdyé nyacó tẹmẹ dó Cómarya dyé và yěnuô
- 15 có. Cómarya vĩkyá èthĩ akhu-akhyě, lỏ~ kayá hekhuphú dó aruô tahe-nuô a htwóhtya tapleke hó lủ khỏbóthyó hó. Kihéphúnuô rò shyé~ Cómarya émosũ khyěthyá hó Judaphú yětahe akhěpănuô a ki thyáná maĩtẹ pănuô tanemyámỏ lahyă. A ki thyácóná kayăthyě htuôrò a htwôprè kăkhyě khyěthyá nuô có
- 16 pă. Judaphú ma athyáná ủ nío khỏmũ huỏmũ tởbũnuô. Dỏ huỏmũ yětởbũ aklẻnuô, huỏmũplỏ arẻlỏ tởplỏ dó ủ lủhtya ná Cómarya yě ki a sảsẻ hẻnuô, a ki sảsẻ lỏhỏ tởbũhỏ. Judaphú tahenuô a thyákuỏ pỏdũ ná thỏmỏ tởthỏ nuỏnuỏhỏ. Thỏrwĩyẻ a ki sảsẻ hẻrỏ amỏaphyă tahenuô a sảsẻ kuỏ lỏ nyă dũ hó.
- 17 Judaphú yětahe nuỏma athyáná ủ cuỏ zỏkẻkyă olivaphyă dó ủ isỏdyă lủ dó tarẻkũ yětahe aphyă rò ủ cuỏ zỏkẻkă kuỏke olivaphyă dó a dyánĩdũ anẻ dó mĩklẻ nuỏtahe aphyă rò ủ kă pluỏhtũ ícủlủ. Thĩ Judaphú máto tahe nuỏma athyáná

- olivamỏ dó a dyă dó mĩklẻ yětahe nuỏhỏ. Khỏnyáyẻ thĩ nẻbẻ kuỏhỏ tẻsỏrỉ dó Cómarya sỏrỉkyă Judaphú phyẻphuỏ dó nuỏkhẻ tahe hó. Thĩ nẻbẻ thyáná thỏphyă yětahe cwỏ nẻhẻnẻre kuỏ thỏcyăhtyẻ dó a o dó
- 18 arwĩkũ rò a hyă yětahe nuỏhỏ. Manárỏ thĩ dó a mặdũ Judaphú máto yẻtahenuô, thĩ tởbẻ hébẻ htyamỏhtyaphỏ rò hétakhwỏtakẻ nỉ Judaphú dó a mặdũ thỏphyă dó ủ zỏkẻkyă è yẻnuỏtahe to. Thĩ ki tanẻhtyalỏ nĩdyẻ thẻnẻ hẻrỏ, thẻnẻhtyabẻ lahyă, thĩ dyẻhẻdyẻẻ nỉ thỏrwĩ máto. Thỏrwĩ dyẻhẻdyẻẻ nỉ thĩ prẻ.
- 19 Thĩ ki hé, “Thyáphú Cómarya ki pluỏhtũ ícủ nỉ vủnuô, a zỏkẻkyă thỏ-
- 20 phyă yẻtahe prẻ.” Thĩ hé yẻnuỏma a mặhỏ. Manárỏ dó èthĩ zủẻ Krỉstu to akhu-akhyẻ, Cómarya zỏkẻkyă thỏphyă dó a mặ Judaphú yẻnuô prẻ. Dỏ thĩ tẻzủtẻnyă akhu-akhyẻrỏ, Cómarya pluỏhtũ ícủ thĩ ná thỏmỏ yẻnuô prẻ. Phủnuỏrỏ tanẹdu nĩdyẻ tả
- 21 lahyă thẻnẻ tẳmẻ. Cómarya ki thẻlỏ nĩdyẻ a thỏphyălyẻ dó a mặ Judaphú thĩ yẻtahe to kihẻrỏ thĩ ma~ a thẻlỏ nĩdyẻ toto.
- 22 Phủnuỏrỏ tanẻ tặtẻ lahyă. Cómarya nuỏ, tỏkyẻma a thẻzỏnỉ akayă, tỏkyẻ nuỏ a ci sỏsỏ nĩdyẻ akayă. A cisỏ nĩdyẻ akayă Judaphú dó a cuỏ taphăkyă lủ tahenuô tadủrỏ a thẻzỏ nĩdyẻ thĩ dó a mặ Judaphú máto yẻtahe. Manárỏ thĩ tỏ dyaduzủnyă plehyă lahyă a tẻthẻzỏ nĩdyẻ thĩ yẻnuô. Kimặtoma a ki pặtủkyă
- 23 kuỏ thĩ pả. Judaphú ki tarỉ kăkhyẻtỏ khyẻthyá Cómarya, rò èthĩ ki zủẻ khyẻthyá lủ hẻnuô, a ki pluỏhtũ ícủ kăkhyẻ khyẻthyá èthĩ ná thỏ-

mộ yěnuô pǎ, mệtêhêrò Cómàrya ki pluôhtũ ícũ kạkhyẽ khyẽthyá phú-
 24 nuô ma a mẹ cyáprẽ. Thĩ Judaphú mậto tahenuô athyáná olivaphyǎ dó a dyádũ anẹ dó mịklẽ nuôtahe hó, rò ỉ củ ỉkẹkạ pluôhtũ ícũlũ ná olivamộ dó ỉ isódyá è nuôtahe prẽ. A bè mệhtwỏ khódũ thĩ ná alẹklỏ mệdyá-nỉ yěnuôtahe. Phúnuôrò Cómàrya ki mệícũ kạkhyẽ thòphyǎ dó a pạkyǎ dó tarékũ nuôtahe hénuôma azúklỏ pǎ củ ná a mệhtwỏ thĩ yěnuô củ.

**Cómàrya Ki Mệlwóhtekạ
 Kuỏ Judaphú Tahe**

25 Puỏvyǎ thĩ~, thyáphú thĩ ki phyẻ htyalỏhtyamỏ tả thĩnẻ tẳmẻ nuô, khỏnyáyẻ và thẻzủ nỏthẻgnẻ tặặ thĩ ná tẻmậtcỏ acỏazǎ dó ỉ thẻgnẻ-plỏỏ lủ to yěnuôtcỏ, mệtêhêrò, Cómàrya nỏ khuklỏprẻ Judaphú tahe. Manáro a khuklỏprẻ nyẻ-tadũ tuỏprẻ bí Cómàrya nwỏhtya onẻỏ Judaphú mậto dó a zủẻ Krístu tahe akayǎ bắprẻ hó pǎ
 26 búnủ prẻ. Htuỏpǎrỏ, lỏ~ Israelphú nuôtahe ki nỉbẻ lỏ tẻmẻlwóhtekạ pǎ. A ki htwỏhtya phú Prẻprỏ Isaiah rǎone nuô pǎ. Rỏ a hẻ,

“Prẻ mệlwóhtekạ Cómàrya akayǎ yẻtỏprẻnuô a ki o dó vỉ Zion rò a hyǎ pǎ. A ki phyẻ taphǎkyǎ lỏlỏ~ Jacob aklwỉalyǎ yẻtahe a tẻmủmyáricyǎ nuôtahe pǎ.

27 Bí vǎ phyẻ taphǎkyǎ htuỏlỏhỏ èthĩ tẻthủ yẻtahe akhẻpǎnuô, vǎ mẹ lỏbǎhtya hó vǎ tẻỏlyǎ ná èthĩ dó nuỏkhẻ nuỏtỏmủ hó.”¹

28 Judaphú tahe yỏ phyẻsủkuỏ tẻ-thẻkrủmỉla yẻ to akhu-akhyẻ, èthĩ htwỏhtyakyǎ prẻ dó a thẻhte Cómàrya tahe hó. Manáro thỉgnẻ kuỏke rò Cómàrya dyẻkrǎ hó thĩ shyẻ-zủ akhu-akhyẻ a nỉbwỉnỉtaryẻ dó thĩ Judaphú mậto tahe agẻẻ hó. Ki myáke dó Judaphú tỏkẻẻ hẻrỏ Cómàrya yỏ nwỏhtya htuỏhỏ èthĩ ná akayǎ hó akhu-akhyẻ, a mỏ nỉdyẻ èthĩ, mệtêhêrỏ a ỏlyǎ one htuỏhỏ angỏ ná èthĩ phyẻphuỏdu
 29 mú~ nukhẻ tahe hó. Mệtêhêrỏ Cómàrya dyẻtǎkrǎ htuỏhỏ shyẻzủ yẻnuô ná kayǎ dó a nwỏhtya hó lủ yẻtahenuô, a hẻbẻ taklyẻ kạkhyẻ
 30 pǎ angỏ taki~ to hó. A thyáhỏ ná thĩ dó nuỏkhẻ hó nuỏ, dó nuỏkhẻ ma thĩ củẻ nỉdǎ kuỏỏ Cómàrya alỏangỏ to tadủrỏ khỏnyáyẻ dó Judaphú tahe củẻ nỉdǎ kuỏỏ Cómàrya angỏ to akhu-akhyẻ Cómàrya thẻzỏnỉ hó thĩ Judaphú mậto yẻ
 31 tahe hó. Phúnuỏhỏ, khỏnyáyẻ Judaphú tahe nỉdǎ pǎ Cómàrya angỏ to. Rỏ Cómàrya yỏ thẻzỏnỉ thĩ akhu-akhyẻ, tỏnyẻnyẻ pǎnuô Judaphú tahe ki nỉbẻkuỏ Cómàrya a tẻthẻ-
 32 zỏ pǎ. Mệtêhêrỏ thyáphú Cómàrya ki thẻzỏnỉ lỏủ pwỏ~ tỏprẻ nuỏrỏ, a dónuỏ othyǎ lỏplỉ ỉ pwỏ~ tỏprẻ dó tẻnỉdǎ ngỏ to apỏkủ yẻnuô hó.

Tẻhtuthẻhtya Cómàrya

33 Cómàrya a tẻthẻzỏ, a tẻthỉtẻphẻ ná a tẻthẻkhuthẻgnẻ yẻtahenuô, adu-azǎ nyacỏ. A taritaryǎ mẻtẻ yẻtahenuô, ỉ thẻgnẻhtwỏ bẻ củ

¹Isaia 59:20-21, 27:9

tôprê~ to. Aklyá tahenuô ù krwô
thégñě bé có tôprê~ to.

34 Lisăsěkũ hé,

“Maũpě thégñěhtwó bėnó Cóm-
marya athéplò pě? Maũpě tôprê
zũklyázũklò bėnókuô Cómmarya
pě? A onó ná tôprê~ to.”^u

35 “Kayă dó a mẽbwímetyă nò
ěłă hỏ Cómmarya rò Cómmarya tỏ
mẻbwímetyă kạkhyếsủ kuỏke
lũ nuỏma a o ụpế?”^v

36 Mẻtẻhẻrỏ, a byályạ tẻlỏ~ plỉ,
a myákhwẻnỉ tẻlỏ~ plỉ ná a
taryẻppỏryạ tahe, rò dó a byá-
lyạ tẻpỏỏ~ tỏcỏ akhu-akhyẻ ù
htuthẻtyanỉ hỏ Cómmarya hỏ.
Kayă pỏỏỏ~ tôprẻ ki htuthẻ-
htyadủ Cómmarya acủcủ ahtủtủ
nỉ~. Amẻn.

12

Dyélyạ Tẻỏhtwỏprẻ Dỏ Cómmarya Agẻnẻ

1 Phủnuỏrỏ, puỏvỷạ thỉ~, Cómmarya
a tẻthẻzỏ pẻ nuỏ, adu-azạ talwỏsủ-
lũ có dó pẻgẻnẻ akhu-akhyẻ, vạ kwỉ-
thẻzỏ thỉ ná thỉ ki dyẻlyạ thỉ nẻ-
klỏ yẻ dó Cómmarya a o phủ tẻlũ
dỏ a htwỏprẻ, phủ tẻlũ dó a sắẻ
ná phủ tẻlũ dó atỏ lủthẻplỏ a tẻ-
thẻzủ nuỏ nỉ~. Thỉ tỏ cỏbẻhtyạ Cỏ-
marya phủyẻnuỏma mặhỏ klyạ dó
2 atỏabẻ tỏbỏ hỏ. Ohtwỏprẻ myábủ-
kuỏ tả phủ kayă dó a thẻgẻnẻ kuỏủ
Cómmarya to nuỏtahe alẻklỏ ohtwỏ-
prẻ nuỏtảmẻ nỉ~. Thyáphủ thỉ ki
ohtwỏprẻ khỏdủ ná ẻthỉnuỏ rò, nỏ-
htulyạ taplẻthẻ khỏkyạ thỉ tẻtanẻ
tahenuỏ ná Cómmarya nuỏ nỉ~. Thỉ

ki mẽphủnuỏ túma thỉ thẻgẻnẻhyắẻ
prẻ tẻ dó Cómmarya thẻzủ nỏmẻ thỉ-
nuỏ tahe prẻ. Tủrỏ thỉ ki thẻgẻnẻhyắẻ
tẻryạ, tẻmẻmỏ Cómmarya athẻplỏ, ná
tẻthẻgẻnẻ lỏbắhyắẻ Cómmarya a tẻthẻ-
zủ tahe pả prẻ.

3 Dỏ Cómmarya abwỉataryẻ khu-
khyẻrỏ a dyahtyạ vạ ná vạ ki htwỏ
Prẻdỏnyắphủ tôprẻ akhu-akhyẻ, vạ
hẻ lỏplỉ thỉ pỏỏỏ~ tôprẻ, tanẻdu lỏ-
klỏ tả thỉnẻ ná bá thỉ tỏkỏ tanẻ nỉ-
dyẻ thỉnẻnuỏ tảmẻ nỉ~. Mặtỏkhỏ-
nuỏ thỉ tỏbẻ tanẻnỉ thỉnẻ bá akỏ-
abẻ nuỏprẻ. Sudyạ lyạmyạ nỉdyẻ
thỉ tẻzủtẻnyạ dó Cómmarya dyẻ thỉ
nuỏma adu bá~ tẻnuỏ tanẻthyạ la-

4 hyắ bánuỏprẻ nỉ~. Pẻnẻ ma tỏ-
prẻ củ lủ prẻ tadủrỏ pẻnẻklỏ akrủ-
akrỏ tahe nuỏma a okhỏlủ. Akrủ-
akrỏ tỏcỏ ná tỏcỏ nuỏ, a mẽ tẻmẻ
5 thyắlủ to. Phủnuỏhỏ pẻ orỏỏẻ tadủ-
rỏ pẻ htwỏhtyạhỏ lủ nẻtỏprẻ~ tuỏ
dỏ Krỉstu akủhỏ. Pẻ oỉcủtỏ lỏhỏ lủ

6 pỏỏỏ~ tỏprẻhỏ. Pẻ ki nỏẻ pẻ shyẻzủ
dỏ Cómmarya dyẻbwỉ dyẻtaryẻ khỏ-
lủ tôprẻ ná tôprẻ yẻnuỏ. Cómmarya ki
nỏhẻsỏdỏnyắ kayă tỏprẻprẻ ná alặ-
angỏ kihẻrỏ, a tỏbẻ hẻsỏdỏnyắ bá
Cómmarya dyẻ lủ tẻzủtẻnyạ nuỏprẻ.

7 Ki Cómmarya dyẻ kayă tỏprẻprẻ a tẻ-
cyắtẻdẻ dó a nỏmẻcwỏ lủ ná ửruỏ
kihẻrỏ, a tỏbẻ mẻcwỏ ử. A ki dyẻ
kayă tỏprẻprẻ a tẻcyắtẻdẻ dó a ki
nỏithỏ lủ ná ử kihẻrỏ, a tỏbẻ ithỏ

8 ử. Ki Cómmarya dyẻ kayă tỏprẻprẻ a
tẻcyắtẻdẻ dó a bẻ shyakrwỏ ửkhyẻ
kihẻrỏ a tỏbẻ shyakrwỏ ử. Ki kayă
tỏprẻ a thẻplỏshỏ mẽlủmẻtyắ kayă
sỏryắsỏpháphủ tahe ná a tẻmuỏắtẻtẻ

^uIsaia 40:13 ^vJoba 41:11

- tahe kihérò a tǒbè thèplòshyo mēlū-mētyǎ pēdū ũ. Cómarya ki dyé kayǎ tǒprēprē a tēcyátēdē dó a bè htwǒ khuklǒkhuklyǎ hérò a tǒbè mē sǎ-prēsǎmyǎ nǐdū. Kayǎ tǒprēprē ki a thézò mēcwǒnǐ ũ kihérò, a tǒbè mē dó tēthēluǒphòphǔ akū.
- 9 Mǒkhámǒkho tǎ ũ tǎmē ní-. Thézǒkyǎ tēmǔmyǎricyǎ ní-. Díklǎ ma-nǐryǎ lahyǎ tēryǎ ní-. Mǒ nǐdyé lǔ phú puǒvyǎ tǒmuǒ hókūnuǒ ní-. Bezǔbenyǎ nǐdyé lǔ tǒprē ná tǒprē ní-. Krǔmē lahyǎ Byacē atēmē ní-. Taklē lahyǎ tǎmē ní-. Dǎ mēhǒ Byacē atēmē hó hēnuǒma
- 12 dyashyo lahyǎ thǐ thēplǒ ní-. Thǐ tēmýásǔ dó Cómarya taritaryǎ pē thǐgnē yētahenuǒ, thēkrǔthēlǒ lahyǎ ní-. Bí tēpyátēsē hyǎbē thǐ akhēnuǒ, khyáthédǒ lahyǎ, kwícó-
- 13 bē lahyǎ pwǒ- phúǒ ní-. Cómarya akayǎ tahe ki sǒryǎsǒphǎ hérò, mēcwǒmēkǒ pēnǐ kuǒ èthǐ ní-. Myǎ dyéedyéǒsǔ lahyǎ sǐprēsǐmyǎ ní-. É omyē opē lahyǎ èthǐ dó thǐ hidókú ní-.
- 14 Sǒrisǒbǔ dū kayǎ dó a mēcyēmē-cǔ thǐ nuǒtahe ní-. Kwícóbē dó Cómarya ki sǒrinǐ èthǐ nuǒ ní-, isǒ-
- 15 ibasǔ tǎ èthǐ tǎmē ní-. Thēkrǔthēlǒ rǒkuǒ ná kayǎ dó a thēkrǔthēlǒ nuǒtahe ní-. Thēplēthézǒ rǒkuǒ ná kayǎ dó a thēplēthézǒ nuǒtahe ní-.
- 16 Ohtwǒprē rǒlǒ lǔ dó thēplǒ tǒmē-cǔ akū ní-. Phyéhtyalǒ tǎ lahyǎ thǐ thēplǒ tǎmē ní-. Mǎtǒkhónuǒ, bóthyókǎkhǎkhǒ nǐkuǒ lahyǎ ná kayǎ sǒryǎsǒphǎphǔ nuǒtahe ní-. Tanēdu nǐdyé nēnē tǎmē ní-.

- 17 Kayǎ dó a mēcyē nē nuǒ, mēcyē kǎkhyēsǔ tǎ èthǐ tǎmē ní-. Tēmē dó ũ pwǒ- tǒprē tanē ná aryǎ tahenuǒ, yácǔ pǔmē lahyǎ tēmē phúnuǒ tahe
- 18 ní-. Yácǔ ohtwǒprē krǔklē kuǒ lahyǎ ná ũ bá a cyǎ tadú ná nēnuǒ ní-.
- 19 Khǒbǒthyǒ thǐ, ũ ki mēsē thǐ hérò, mēlyē kǎkhyēsǔ tǎ ũ tǎmē ní-. Nǒ-ciryadú è ná Cómarya pǎ, mētēhérò lisǎsēkǔ hé, “Prē dó a mēlyēsǔ kǎkhyē kayǎ dó a mē tēmǔmyǎ nuǒtahe ma vǎ prē. Vǎ mēlyē kǎkhyēsǔ-dú ná vǎnē pǎ,”^w Byacē hé phúnuǒ.
- 20 Mǎtǒkhónuǒ, phú lisǎsēkǔ hé,
 “Kayǎ dó a thēhte nē tahenuǒ, a ki thēvǐthēe hérò, tarú dyéè è ní-. A ki ladyǎ thēǒhtyē hérò, tarú dyéǒ lǔ ní, thǐ ki mēphǔnuǒ hēma, a ki thētarē nǐdyé anē thyáná thǐ dyahtya miklwǒ dó a khuklǒkhu nuǒ pǎ.”^x
- 21 Plwǒ mēpē tǎ tēmǔmyǎ ná nēnē tǎmē ní-. Mēpēkyǎ tēmǔmyǎ yēnuǒ ná tēryǎ yēnuǒ ní-.

13

Krístuphú Tahe Tǒ Nǐdǎ Kayǎ Dó A Pǒ Lǔ Tahe Angǒ

- 1 ũ pwǒ- tǒprē tǒbē cǔe nǐdǎ khwí-cóphya dó a pǒhtyēkē tahe angǒ, mētēhérò Cómarya ki nǒpǒ èthǐ to hēnuǒ, èthǐ htyahtwǒbē khwí to. Kayǎ dó a pǒhtyēpǒkē khǒnyáyē tahe nuǒma Cómarya dyahtya lǒ
- 2 èthǐ prē. Phúnuǒ rò, kayǎ dó a sásǔ prēpǒhtyēpǒkē tahe nuǒma a sásǔ-hó Cómarya taritaryǎ dyahtya tēyēnuǒ hó. Htuǒto, kayǎ dó a mē phú-

^wLi Dǒnyǎ 32:35   ^xPrēthǐphē tēhébē 25:21-22

3 yě tahenuô, ử ki cirya èthĩ pã. Kayã
 dó a mệtẹyá tahenuô, a lo theĩsẽ
 ná prẹpốhtyếkế yếtahe alẹ to. Ma-
 nárò kayã dó a mệtẹthủ tahenuô, a
 ki theĩsẽ èthĩ alẹ pã. Phúnuôrò thĩ
 ki thezủ theĩsẽ èthĩlẹ to hẻrò, mệ
 tẹyánuô, dó thĩ mệphúnuô akhu-
 akhyẻrò prẹpốtẹ yếtahe ki htuthẻ
 4 nỉdyẻ thĩ pã. Mệtẻhẻrò, thyáphủ a
 ki htwỏbwỉhtwỏtaryẻ dó thĩgnẻ rò
 Cómarya dyahtya pẻhỏ thĩkhwỉ yẻ-
 tahe hỏ. Thĩ ki mệthủ hẻrò thĩ tẻbẻ
 theĩsẻ mặlakỏ nyả hỏ, mệtẻhẻrò Có-
 marya dyẻ mặlakỏ hỏ lủ taryẻshyo-
 sỏ dó a ki ciryanỉ thĩ pã hỏ. È ma
 Cómarya a prẹmệtẻphủ tôprẻ. Bỉ a
 cirya kayã dó a mệthủtẻ tahe phứ-
 yẻ akhẻnuôma mặhỏ a cirya pẻ hỏ
 5 Cómarya akhẻlẹ hỏ. Phúnuôrò, thĩ
 tẻbẻ nỉdả kayã dó a pỏ thĩ tahe
 angỏ. Dỏ thĩ mệthủ akhu-akhyẻrò a
 ki cirya thĩ pã phúnuô túdủ mặto,
 thyáphủ thĩ ki thegnẻlyạ nỉdyẻ kuỏ
 pỏdủ thĩnẻ ná mệphủyẻ ma aryáryả
 6 phúnuô prẻ. Phúnuô akhu-akhyẻrò,
 thĩ tẻbẻ dyẻpẻ kuỏ khwỉ amo-arả,
 mệtẻhẻrò èthĩ ma a htwỏ Cóma-
 rya a prẹmệtẻphủ tahe. Htuỏrò èthĩ
 ma a dyẻlyạ athẻ rỏ a mệ lỏshuỏ-
 lỏkhẻ pẻ ử ná a tẻpỏtarỉ yẻ agnẻ.
 7 Phúnuôrò, thĩ lo dyẻ ử tahenuô,
 dyẻ lahyả, ki thĩ lo dyẻ nỉdyẻdủ
 thĩ nẻbyacẻ amo-arả kihẻrò dyẻ la-
 hyả nỉ-. Thĩ ki lodyẻ amo-arả dó
 aruỏ tahe hẻrò tarủ dyẻ lahyả nỉ-.
 Thĩ tỏ bezủbenyạ ử tahenuô bezủ-
 benyạ lahyả ử nỉ-. Thĩ tỏ mẻlẻmẻ-
 takhẻ ử tahenuô mẻlẻmẻtakhẻ lahyả
 ử nỉ-.

Tẻmọnỉ Lủ Tôprẻ Ná Tôprẻ

8 Pláỉỉỏ thỉnuỏthỉsu nỉ-, nỏokyả tả
 tôcỏ- tẻmẻ nỉ-. Nỏokyả prẻtủ su dó
 thĩ lo mọnỉ lủ tôprẻ ná tôprẻ nuỏ-
 prẻ nỉ-. Mẻtẻhẻrỏ kayã dó a mọnỉ
 ử nuỏ, a mẻ lỏbảhỏ tẻthyỏtẻthya
 9 hỏ. Cómarya a tẻmekyảngỏ tahe hẻ,
 “Cuỏthủ tả ửphủủmẻ tẻmẻ nỉ,” “Mẻ-
 thyẻ tả prẻlu kayã tẻmẻ nỉ,” “Ehuỏ
 tả ửtẻ tẻmẻ,” “Thẻzủthẻỉỏ kuỏ tả ửtẻ
 tẻmẻ,” lỏ tẻyẻtahe, ná tẻmekyảngỏ
 dó aruỏtahe betỏỉỏ prẻ lủ tỏmủ rỏ a
 hẻ, “Mọnỉ kayã dó a ophủ nẻ khả-
 sỏkhảshyẻ tahe phứ nẻ mọlyạ nỉ-
 10 dyẻ nẻnẻ nuỏ nỉ-.”^y Thĩ ki mọnỉ ử
 nuỏ thĩ mệthủ pã ử to hỏ. Phúnuôrò
 kayã dó a mọnỉ ử nuỏ, a krwỏ mẻ-
 lỏbả lỏhỏ tẻthyỏtẻthya hỏ.
 11 Thĩ bẻ mọnỉ ử mẻtẻhẻrỏ khỏnyạ
 yẻnuỏ thĩ thegnẻ ná shuỏkhẻ dó a
 lodu mặlakỏỉỏ yẻtỏcỏnuỏ a phủ-
 kỉrẻ hyắtủỏhỏ. Ihtỏmỏ lahyả, shuỏ-
 khẻ tỏ omyẻo mặpỏto hỏ. Tẻmẻlwỏ-
 htekạ pẻ yẻnuỏ, a hyắtủỏ phủkỏỉỏ hỏ
 12 ná dó pẻ zủẻ lủ khẻ nuỏhỏ. Mỏkhỉ
 kỉrẻ cuỏtalwỏkyả hỏ, mỏ kỉrẻ bủ-
 talỉ lảhỏ. Phúnuôrò pẻ ki dyatảkyả
 lỏ tẻmemủmyạ dó pẻ mẻ dó tẻkhỉ-
 klẻ yẻnuỏtahe pỏ-. Rỏ pẻ ki kủthyá-
 htya lahyả tẻỉỉ acạ tỏhtẻ yẻtahe pỏ-.
 13 Yẻtỏphuỏrỏ, pẻ ohtwỏprẻ thảryả eỏ
 kuỏủ phứ kayã dó a ohtwỏprẻ dó
 mỏsẻklẻ nuỏtahe pỏ-. Mẻ tarủtapyả
 pwẻla bẻbẻ, emủỏprỷả bẻbẻ, thwi-
 htẻ a tẻthẻzủ mủmyạ tahe bẻbẻ,
 tẻtẻnẻ patápatỏ tahe bẻbẻ, tẻklyẻtẻ-
 ngả lủ tahe bẻbẻ, tẻtẻnẻ thekhẻwẻ lủ
 14 tahe bẻbẻ, pẻ mẻpỏto hỏ pỏ-. Krwỏ
 myảbủkuỏ Jesủ Krístu a tẻohtwỏprẻ

^yLi Htekạ 20:13-15,17, Li Cỏbucỏbẻ 19:18, Li Dỏnyả 5:17-19,21

yěnuô ní-. Phú thì kũthyáhtya hye-
cạ nuô, kũthyáhtya taple kuốke dó
Byacè Jesũ Krĩstu rò tane pã tả la-
hyã tẻlủ mệmọ thwihtyẽ a tẻthẻzủ-
thẻlỏ aklyáaklỏ tahe tẻmẻ ní-.

14

Dya Pã Tả Lủ Tôprẻ Ná Tỏprẻ Tẻthủ Tẻmẻ

- 1 Êmọsủ pẻ Krĩstuphủ dó atẻzủ pa-
típã dủgnẻ nuôtahe ní-. Êthỉ atẻta-
nẻ tahenuô, a khỏ ná nẻ bẻbẻ, kryá-
2 sủ tả ethỉ tẻmẻ ní-. Kayã tahehenuô
a zủẻ ná e ítẻ- ma anỉ prẻ a hé ta-
dủrỏ kayã dó atẻzủ patípã yẻtỏprẻ-
3 nuô a e prẻtủ thỏtỏbyẻlẻ prẻ. Kayã
dỏ a e lỏ tẻpwỏ- tỏcỏ tỏprẻnuô, a
bẻ tane patínỉ kayã dó a e kuốủ tẻ-
pwỏ- tỏcỏ to yẻnuô tỏprẻ to. Phủ-
nuôhỏ kayã dó a e kuốủ pwỏ- tỏcỏ
to yẻtỏprẻnuô, a bẻ dya tẻthủ nỉ
kayã dó a e tẻpwỏ- tỏcỏ yẻtahenuô
to, mẻtẻhẻrỏ Cỏmarya êmọsủ kayã
4 yẻtỏprẻ. Nẻ cuố pủ dya tẻthủ tuố
cỏ ủ prẻmẻtẻphủ rò ma nẻ ma kayã
phủtẻ tỏprẻ cỏ? A mẻ htwỏhtya atẻ-
mẻ bẻbẻ, a mẻ htwỏhtya to bẻbẻ,
abyacẻ odủ rò a ki hé nỉdyẻdủ lủ
pã kỏkỏ, mẻtẻhẻrỏ Byacẻ Cỏmarya
yẻnuô, a mẻcwỏ bẻcyả pẻ ethỉ akhu-
akhyẻ, ethỉ ki mẻhtwỏhtyabẻ pã.
5 Thyáphủnuôhỏ, kayã tahehenuô
a tane lahyả, mỏnyẻ tahehenuô ủ
dya sẻsẻ khỏdủ ẻ a tane phủnuô ta-
dủrỏ tahehenuô a tane ná mỏnyẻ
lỏ- pỉ nuô a thyẻlỏ prẻ lủ a tane
lahyả phủnuô. Kayã tỏprẻ ná tỏprẻ
nuô, a bẻ zủẻ klỏma taklỏ nỉdyẻ-

- 6 dủ a tẻtane prẻ. Kayã dó a tane
ná mỏnyẻ tahehenuô, ủ tỏbẻ dya-
sẻsẻ khỏdủ ẻ a ki tane hẻrỏ, be-
sẻsẻ mỏnyẻ yẻnuô dó tẻmẻlẻmẻta-
khẻ Byacẻ agnẻnuô. Kayã dó a e
tẻpwỏ- tỏcỏ tahenuô, e dó tẻmẻ-
lẻmẻtakẻ Byacẻ agnẻ nuô, mẻtẻ-
hẻrỏ a hẻbwỉhẻtaryẻ htuỏ Cỏmarya
rỏ a e tẻ akhu-akhyẻ a mẻlẻmẻta-
khẻ Cỏmarya hỏ. Phủnuôhỏ kayã
dỏ a duỏẻsẻ tahenuô, a hẻbwỉhẻ-
taryẻ kuỏ Cỏmarya rò a mẻlẻmẻta-
khẻ htyakuỏ Cỏmarya amwỉ akhu-
7 akhyẻ a thyẻlủlủ prẻ. Pẻ ohtwỏprẻ
nỉtủdủ pẻgnẻ mỏto. Htuỏrỏ pẻ thyẻ-
8 nỉ tủdủ pẻgnẻ mỏto. Pẻ ki htwỏ-
prẻ hẻrỏ, pẻ ohtwỏprẻ dó Byacẻ
agnẻ. Pẻ ki thyẻ hẻrỏ pẻ thyẻ dó
Byacẻ agnẻ. Phủnuỏrỏ pẻ htwỏprẻ
bẻbẻ, pẻ thyẻ bẻbẻ, pẻ ma Byacẻ
atẻ tahe.
9 Dỏ tẻritẻkyả yẻtahe akhu-akhyẻ,
thyáphủ Krĩstu ki htwỏhtya kayã
htwỏprẻ tahe ná kayã thyẻ tahe a
Byacẻ rò, a thyẻ htuỏrỏ a ihtỏhtwỏ-
prẻ kạkhyẻ khyẻthyả hỏ dó tẻthyẻ
10 hỏ. Phủnuỏrỏ, nẻ cuố pủ dya tẻ-
thủ tuố nẻ puỏvyả mẻtẻ? Mỏtorỏ, nẻ
cuố tane patítủ nẻ puỏvyả yẻtỏprẻ
mẻtẻ? Lỏ- pẻ yẻtahenuô, pẻ bẻ ihtỏ-
lỏ dó Cỏmarya lẻcỉrya akhẻlẻ nuô
11 anyẻhyả pã. Mẻtẻhẻrỏ, dó lisẻsẻkủ
nuô, Byacẻ hé,
“Phủ vả htwỏprẻ mỏlakỏ nuô,
vả ólyả thì, ủpwỏ- tỏprẻ ki hyả
dẻngủ sỏtaklwítẻ lỏ dó vả nyẻhyả
pã rò a ki ólyả lahyả pwỏ- tỏprẻ
ná vả ma Cỏmarya mỏlakỏ tỏprẻ
pã.”^z

^zIsaia 45:23

- 12 Phúnuôrò, pè mehtuô kryá~ hó ítě-
nuô pè bè hěsohtyaluô lỏ Cỏmarya
pwỏ~ prẻ pả.

**Dyẻ Htwỏhtya Tẻlakhủlalỏ,
Tẻthủtẻplả Dỏ Ủgnẻ Tẻmẻ**

- 13 Phúnuôrò, dya pả tả lủtẻthủ tỏprẻ
nỏ tỏprẻ tẻmẻ nỉ~. Tẻ dó a ki htwỏ-
htya tẻlakhủlalỏ, tẻthủtẻplả dó puỏ-
vyẻ tỏprẻprẻ agnẻ hẻnuô, nẻ bè dya-
lyẻ khỏkyẻ nẻ thẻplỏ dó nẻ ki mẻpả
14 tẻnuỏtahe tỏcỏ~ to. Vẻ yỏ htwỏhtya
hỏ nỏ Byacẻ Jesủ tỏcỏ~ tuỏhỏ akhu-
akhyẻ, vẻ thẻgnẻ tẻtẻ nỏ sẻẻ odủ
anẻ rỏ a mwỏplỉ tonuỏ a o tỏcỏ~
to. A mwỏplỉ lỏ prẻ. Manỏrỏ ki nẻ
zủẻ nỏ sẻẻ tahehenuỏ a mwỏplỉ to
kihẻrỏ sẻẻyẻ a mwỏplỉ dó nẻgnẻ to.
15 Dỏ nẻ e tẻtỏcỏcỏ akhu-akhyẻrỏ, nẻ
puỏvyẻ tanẻmỏ taki~ to kihẻrỏ, nẻ
mẻ tẻyẻnuỏ dó tẻmỏ akủ mỏtỏ. Dỏ
nẻ esẻ akhu-akhyẻrỏ cuỏmẻpyẻkyẻ
tả nẻ puỏvyẻ dó Krỉstu khyỏthyẻ pẻ
htuỏhỏ dó agnẻ yẻnuỏ tỏprẻ tẻmẻ.
16 Vẻ ki mẻ tẻyẻtỏcỏ ma aryỏ prẻ dó
vẻgnẻ, nẻ tanẻ cỏ tadủrỏ, ki a htwỏ-
htya puỏvyẻ Krỉstuphủ tahe a tẻta-
nẻthủ kihẻrỏ mẻ tẻmẻ. Pỏma ẻthỉ
17 pacyẻishyẻ lỏhe. Mẻtẻhẻrỏ, Cỏma-
rya ahtyẻakẻkủ nuỏ, sẻẻsẻỏ ma tẻ
dỏ a lodủlỏủ mỏtỏ. Tẻ dó a lodủ-
lỏ ủ ma, tẻcỏtẻtẻ, tẻothuỏokẻrẻ, nỏ
tẻthẻlủỏphỏphủ dó Thẻ Sẻẻ Byacẻ
18 dyẻ pẻ yẻtahe nuỏprẻ. Kayẻ dó a
ohtwỏprẻ krwỏkuỏ phúnuỏ tahe, rỏ
a mẻ Krỉstu a tẻphyẻtẻmẻ tahenuỏ,
Cỏmarya bẻẻ prẻlukayẻ bẻẻ athẻ-
plỏ onỉ hó lủ hó.
19 Phúnuôrỏ, pẻ ki yỏcủ-yẻẻ okẻủ-
okẻẻ nỉdyẻ lủ tỏprẻ nỏ tỏprẻ htuỏrỏ
pẻ ki phẻcwmẻmẻcwỏ, dyẻhẻdyẻẻ

- 20 nỉdyẻ lủ tỏprẻ nỏ tỏprẻ pỏ~. Mẻ-
pyẻkyẻ tả Cỏmarya a tẻphyẻtẻmẻ
nỏ sẻẻsẻỏ akhyẻ tẻmẻ nỉ~. Sẻẻ lỏ~
plỉ ma a mwỏplỉthỉplo lỏ prẻ tadủ-
rỏ sẻẻ ítẻtẻ~ bẻẻẻ, kayẻ tỏprẻprẻ
ki e rỏ a ki htwỏhtya puỏvyẻ dó
aruỏ tỏprẻ a tẻlakhủlalỏ hẻnuỏma,
21 ẻ mẻ tẻyẻnuỏma a thủhỏ. E tẻzyẻ
bẻẻẻ, ỏ htyẻzẻ bẻẻẻ, mẻtẻ tỏcỏcỏ dó
a htwỏhtya tẻlakhủlalỏ dó puỏvyẻ
agnẻbẻẻẻ, pẻ ki duỏ ma aryỏklỏ.
22 Tẻ yẻtahenuỏ, nẻ zủẻ ẻ phủtẻ
bẻẻẻ, huỏhuỏ~ dya-o nuỏ, nẻnẻ
nỉdủ nỏ Cỏmarya ki thẻgnẻ ma
pỏhỏ. Kayẻ tỏprẻ ki thẻgnẻ nỏ a mẻ
tẻyẻnuỏma a tỏprẻ, rỏ a mehtuỏrỏ
dỏ a thẻplỏkủ nuỏ, mỏmỏ~ a mỏ
prẻ, rỏ athẻplỏ nỉdủ ki cỉrya lủ to
23 hẻnuỏ, a nỉẻẻ tẻsỏrỉ hó. Manỏrỏ a
e rỏ a ki thẻplỏ dỉdỏdỉdyẻ kihẻnuỏ
Cỏmarya ki cỉrya ẻ bỉ a etẻ akhẻ-
nuỏ pả, mẻtẻhẻrỏ a e tẻyẻ nuỏma
a e nỏ tẻzủtẻnyẻ mỏtỏ. Nẻ mẻ tẻtẻ-
tẻ~ bẻẻẻ, tẻzủ ki oto hẻnuỏ a htwỏ
tẻthủ hó.

15

Ohtwỏprẻ Lủmẻmỏ Pẻ Ủthẻplỏ

- 1 Pẻ dó a o nỏ tẻzủtẻnyẻ sỏ yẻta-
henuỏ, pẻ tỏkỏ khyỏthẻdỏ mẻcwỏ
pẻkuỏ kayẻ dó a tẻzủtẻnyẻ patỉpỏ rỏ
athẻplỏ larỏlare pả dủgnẻ nuỏtahe.
Pẻ tỏ lủmẻmỏ lyẻ nỉdyẻdủ pẻnẻ
2 to. Thyỏphủ a ki htwỏbwỉhtwỏta-
ryẻ pẻ dó ẻthỉ agnẻ, htuỏrỏ thyỏphủ
ẻthỉ ki duhtya htủhtya dó tẻzủtẻnyẻ
akủnuỏ, pẻ tỏ lủmẻmỏ pẻ pẻ puỏvyẻ
3 Krỉstuphủ tahe athẻplỏ. Mẻtẻhẻrỏ,
Krỉstu anẻbyacẻ nỉdủ cỏ rỏ a lủmẻ-
mỏ nỉdyẻ anẻ to. Mỏtỏkhỏnuỏ, li-

săşekû hé, “Tê dó ù pacyéishyé nè tahenuô, a hyăbê kuôhó vă hó.”^a

4 Metyêhêrô, lisăsê dó ù rảo è mú~ nukhê tahenuô, a ră one dó a ki ithyóithya pè agnêhó. Thyáphú pè ki o ná temyásû nuô, lisăsê dyé hó pè têtchyáthêplôhtû ná têtêtêre tahe hó.

5 Vă kwícóbê ná Cómarya dó a dyé thî têtchyáthêplôhtû yê ná têtêtêre yêtôprênuô, a ki mectwô nîdû thî thyáphú thî tôprê ná tôprê ki odû lû ná têtêplô tômetuô phú thî myábû~ kuô Jesû Krîstu a têtôhtwôprê nuô~ tahe ní~. Thî ki mepnúnuô hé túrô thî ki htuthéhtya bé lahyă pè Byacê Jesû Krîstu a Phê Cómarya yênuô dó thêplô tômê~ cũ akû ná dó têtêbê~ hte rôlû tôcô~ tuô akû prê.

Têthêkrîmîla Dô Judaphú Măto Tahe Agnê

7 Phúnûôrô êmqôsnî lahyă lû tôprê ná tôprê ní~. Thyáphú ù ki htuthéhtya lahyă Cómarya rô êmqôsnîdyé lû tôprê ná tôprê phú Krîstu êmqôsnî htuôhó thînuô ní~. Metyêhêrô, vă hé thî ná Krîstu hyălyă htwô pêhó Judaphú tahe a prêmetyêphú hó, metyêhêrô thyáphú Cómarya ki có ná angó dó a ôlyă htuôhó ná êthî aphyêaphuô mú~ nukhê tahenuôrô
9 Krîstu hyălyă htwô phúnûô. Htuôto, thyáphú Judaphú măto tahe ki htuthéhtya kuô Cómarya a têtêzô nî~ kuô êthî yê agnênuôrô, Krîstu hyălyă pè tuôkuô êthîgnêgnê. Lisăsê~ kû hé,

“Phúnûôrô, vă ki htuthéhtya nè dó Judaphú măto tahe aklê pă, vă ki htuthéhtya nè ná vă têtêrô thîtahe pă.”^b

10 Rô a hé kuôpô,

“Kô~ Judaphú măto thî, thê~ krîthêlô têtkuômô ná Cómarya kayă Judaphú yênuôtahe ní~.”^c

11 A hé kuôpăpă,

“Judaphú măto thî~, htuthéhtya lahyă Byacê, htuthéhtya lölî è pwô~ tôprê ní~.”^d

12 Prêprô Isaiah hé pô khyêthyă,

“Jesse aklwîalyă ki hyă oluô~ htya tôprê pă, rô a ki pônî Judaphú măto tahe pă. Judaphú măto tahe ki myásû lahyă lû pă.”^e

13 Bí thî zîenî hó Cómarya dó a mectwô thî yê akhênuô, è ma Cómarya tôprê dó pè lemyásû a khăshyêkhăryă akhu~akhyê, a ki mëlôbă pêdû thî têtêluôphôphû ná thî thêplô a têtacûkabê ní~. Htuôto thyáphú thî temyásû ki shyohtyasôhtya plehyă kuôpô dó nyê ná Thê Săsê Byacê a têtprôtêpryă akhu~akhyê prê nuôrô vă kwícóbê pè dó thîgnê.

Paulu A Têphyétême

14 Puôvyă thî~, vă zîe tătê nî có thî ná thî ohtwôprê lôbă có ná têtwtôtêryă, ná têtêkhuthêgnê dó alôabă, rô thî ithyóithya cyă nî~ dyé hó lahyă lû tôprê ná tôprê hó.
15 Manărô, Cómarya dyé hó vă têtbwî~ têtaryê dó vă ki mē tēmeyê akhu~akhyê, thyáphú thî ki thênêhtyabê

^aLi Htuthéhtya 69:8

^bLi Htuthéhtya 18:49, Samuêlê nyêba tôba 22:50

^cLi Dônyă 32:43

^dLi Htu-

théhtya 117:1

^eIsaia 11:10

nĩkhyẽ ngó dó vǎ ithyóithya thĩ nuô-
tahe rò, tahehenuô vǎ rǎlǎlĩ pẽ cǎ
16 thĩ cǎ. Cǎmarya abwĩataryẽ akhu-
akhyẽ a dyẽ vǎ tẽmẽ dó vǎ ki mẽ
Jesũ Krĩstu atẽmẽ dó Judaphũ mǎto
tahe aklẽ. Thyáphũ Judaphũ mǎto
tahe ki htwǒhtya tẽlũ tǎcô dó Cǎ-
marya ki phyésũ ẽ, htuǒrò tẽlũ tǎcô
dó Thẽ Sǎsẽ Byacẽ mẽsǎsẽ htuǒhó lũ
rò, Cǎmarya nwóhtya khódũhó vǎ
ná vǎ ki mẽtẽ phũ bwĩdu dó a dyá-
sodõnyǎ luǒpẽ ỹ ná Cǎmarya a tẽ-
thẽkrĩmĩla nuôtõprẽ hǎ.
17 Phũnuǒrò, dó vǎ htwǒhtya tǎcô-
tuǒhó ná Jesũ Krĩstu hǎ akhu-
akhyẽ, vǎ tanẽdu nĩdyẽ nyacó tẽmẽ
18 dó vǎ mẽpẽ Cǎmarya yẽnuô cǎ. Tẽ
19 arĩaruô thĩ tahenuô vǎ hẽbẽhtyalǎ
lǎ bũkuǎ ná ỹ to. Vǎ hẽbẽhtyalǎ
bũprẽtũ Krĩstu atẽmẽ dó a mẽcwó
vǎyẽ ari-akyǎ prẽ. Dó vǎ hẽbẽ ẽ
ari-akyǎ yẽ akhu-akhyẽ, htuǒrò dó
ẽthĩ myáhtye vǎ tẽmẽ tahe, htuǒto
dó Thẽ Sǎsẽ Byacẽ dyẽ vǎ atẽprǒ-
tẽpryayẽ rò, vǎ mẽ luǒpẽ ẽthĩ tẽ-
prǒtẽprya yẽtahe ná tẽtetapǎ khyẽ-
thukhyẽthẽ nuôtahe akhu-akhyẽ vǎ
zũklyázũklǎ bẽpẽhó Judaphũ mǎto
tahe dó a ki nĩdǎ cũehó Cǎmarya
hǎ. Bí vǎ lẽ hẽsodõnyǎ pẽlǎ ỹ ná
Krĩstu a tẽthẽkrĩmĩla akhẽnuô, vǎ
cuónuǎ hẽsoluǎ pẽ lǎhó ỹ pwǒ-
tõprẽ, pwǒtõdó dó dǎo rwó vĩ Jeru-
salem nuô tuǒdó Illyricum kẽ nuô-
20 tahe hǎ. Yẽma mǎhó tẽ dó vǎ thẽ-
zũ myásũ mẽ nuôhó. Khǎlẽ bítẽ- tǎ-
pho bẽbẽ dó a nĩhuǒhĩ Krĩstu ari-
akyǎ to nuô vǎ dõnyǎpẽ ẽthĩ ná
tẽthẽkrĩmĩla, mẽtẽhẽrò athyaná hi-

tômẽ dó ỹ byátǎ htuǒhó akhǎduô
kyǎdẽ ná lǎnuô, vǎ thẽzũ cuó isó-
htya dítũ ná ỹkhǎlẽ dó ỹ byátǎ htuǒ-
21 hǎ yẽ a lo náto. Mǎtǎkhónuô, phũ
lisǎsẽkũ hẽ, “Kayǎ dó ỹ hénó pẽhĩ
ẽthĩ ná ẽ ari-akyǎ hĩto tahenuô, ẽthĩ
ki myáhtye lũ pǎ, kayǎ dó a nĩhuǒnó
kuǎ hĩto tahenuô ẽthĩ ki thẽgnẽplǎ-
hyǎ pǎ,”^f a hẽ phũnuô.

**Paulu Taritaryǎ Dó A Ki Cuóolẽ Okũ
Krĩstuphũ Dó Vĩ Roma Akũ Nuôtahe**

22 Dó tẽyẽtahe akhu-akhyẽ, vǎ kírẽ
hyǎ dó thĩo nuô tẽmẽ dídyǎ tǎtũ ta-
23 mǎmǎ cǎ vǎ cǎ. Manárò, khõnyǎyẽ,
lǎ- khǎlẽ tavítavǎ bíyẽ tǎphonuô,
vǎ mẽhtuǎ lǎhó, vǎ lẽmẽ khǎlẽkhǎ-
bya nuô a o pǎtohó. Htuǒto vǎ thẽ-
zũ hyǎ olẽ myáhtye nyacó thĩ cǎ.
24 Phũnuǒrò shyẽ- vǎ cuó dó Spain kẽ
akhẽpǎnuô, vǎ tanẽ thẽcuóolẽ tuǒ-
kuǎ thĩ pǎ. Shyẽ- vǎ cuó hó dó
Spain kẽ akhẽpǎnuô vǎ cuóolẽkyǎ
kuókuǎ thĩ bí vĩ Roma akũ nuô pǎ
rò vǎ ki cuó bóthyóbólǎkyǎ nĩkuǎ
ná thĩ taplǎtaplyáphũ pǎ vǎ tanẽ
phũnuô. Htuǒrò vǎ myásũ dó thĩ ki
dyẽkuǎ vǎ thĩ tẽmẽcwó dó vǎ tẽ-
cuó plehyǎ dó Spain kẽ yẽnuô pǎ,
25 vǎ myásũ phũnuô. Manárò, khõnyǎ-
yẽ vǎ cuó dó vĩ Jerusalem. Rò vǎ ki
cuóphyẽ rĩ dó ỹ mẽlũmẽtyǎ tahe bí-
nuô pǎ, rò vǎ ki mẽcwó ná Cǎma-
26 rya akayǎ bĩnuô tahe pǎ. Mẽtẽhẽrò,
Macedonia kẽphũ tahe ná Akaia kẽ-
phũ tahenuô, a thẽplǎshyo dyẽcuó
pẽkuǎ rĩtahe ná Cǎmarya a prẽsǎ-
sẽphũ dó a sǎryǎsǎphǎ rò a o lahyǎ
27 dó vĩ Jerusalem akũ nuôtahe. Ẽthĩ

^fIsaia 52:15

théplòshyo mēlǔ nyacó. Ki hélakǎ rò, èthĩ lomēcwo nyǎ Judaphú dó a zǐe kǎkuǎ yěnuótahe hó. Athyá-ná èthĩ nuǒsu oě hó Judaphú yě-tahe hó. Mětěhéro Judaphú yětahe-nuô a dyée pěkũ dítúdu hó Judaphú mǎto tahe tēsōri dóthudóthé tahe hó. Phúnuôrò Judaphú mǎto tahe nuǒsu o Judaphú tahe ná a ki bè ibée kǎkhyě pẹ khyěthyá èthĩ ná tēsōri mǎhó rǔhtě ná tǎmuǒtǎ-
 28 tẹ yětahe hó. Phúnuôrò shyé- và dyékyǎ htuǒhó rǔ dó èthĩ takhu-kũ pǎnuô, htuǒrò shyé- và thégně tǎtẹhó ná èthĩ nǐbè htuǒhó rǔ pǎ akhěnuô, và ki htecuo dó Spain kẹ pǎ, rò và ki nuǒ olě kuólákuǎ thì
 29 bínuô pǎ. Và thégně ná shyé- và hyǎtuǒ dó thì opǎ nuô, và ki phyé-hyǎnĩ Krístu a tēsōri dó alóabǎ yě-nuô pǎ.
 30 Puǒvyǎ thì-, dó pẹ Byacè Jesũ Krístu ná Thé Sǎsě Byacè atēmọ akhu-akhyě và kwíthézọ thì ná thì ki kwícóbě rǒtǒkuǎ ná và pǎ, rò thì ki kwícóběhtya pěkũ và dó Cómarya a o pǎ rò thì ki kwícóbě lǒ-thulǒthé pěkũ dó vǎgně pǎ ní-.
 31 Htuǒrò, thyáphú Cómarya ki mēsiple và ná kayǎ dó a o dó Juda kẹkũ dó a zǐe kuǎ Krístu to nuótahe a takhukũ nuôrò, kwícóbě pěkũ dó vǎgně ní-. Htuǒrò kwícóbě pẹnĩ kuǒ-pọ prẹzǔetẹphú dó a o dó vǐ Jerusalema akũ nuótahe ki thékřǔthéłǒ phyésũ tẹmēlǔ dó và thǔcuǒ pẹ èthĩ
 32 yěnuótahe ní-. Ki Cómarya théplò ná và ki hyǎ olě tuǒkuǎ thì pǎ héro, và ki hyǎokuǎ tabéthéprǎ kuǎ thì pǎ, rò và ki hyǎ thélúophòphũ tǒkuǎ ná thì pǎ. Htuǒto và ki hyǎ nǐbè tẹ-

33 dyéhědyére và dó athě tahe pǎ. Cómarya a tẹthuǒtẹkrě ki okuǒdu ná thì lǒ- plĩ ní-. Amèn.

16

Tẹhémọheryá Tahe

- 1 Và ki hésoluǎ pẹ thì ná pẹ puǒprèmò Phoebe ari-akyǎ. È ma vǐ Cenchrea prẹzǔetẹplómũ khukló
- 2 tǒprẹ. Shyé- a hyǎtuǒkuǎ thì pǎ rò émọsũ è phú prẹzǔkanyǎkǎ Byacè Jesũ dó athyána thì yěnuô ní-. Émọsũ è phú Cómarya akayǎ sǎsě tahe tǒkò myákhwèní ǔ nuô ní-. A lo kuǎ thì ǐtětě- bèbènuô mēcwo pěkũ è ní-, mětěhéro và bèbè, ǔruô tahe bèbè, a mēcwo məkǒ éłǎhó ǔ hó.
- 3 Và thǔcuǒ nǐkuǎ và tẹhémọheryá yě dó Aquila ná amě Priscilla a o. Èthĩ ma a mětǒkuǎ tẹ ná và
- 4 dó Jesũ Krístu agně. A thégně ná ǔ ki mẹthyě có èthĩ tadúro a khyá-thyěkhyáo có lahyǎ aně, rò a mēlwóhtekǎ htuǒhó và meně. A mēbwímẹtaryě tú và mǎto, a mēbwímẹtaryě pěkũ lǒdu lǒ- prẹzǔetẹ plómũphú dó a htwǒ Judaphú mǎto nuótahe akhu-akhyě, pẹ hébwíhétaryě nĩ èthĩ.
- 5 Hémọheryá pěkũ và prẹzǔetẹ plómũphú dó a hyǎ cóbucóbě kuǎ dó lǔ hi nuótahe ní-.
 Hémọheryá nǐpẹ kuǎ và khǒbó-thyómọ Epaeneto ní-. Kayǎ dó a zǔkǎ rẹlǒ ǔ Krístu dó Asia kẹkũ nuóma è hó.
- 6 Và thǔcuǒ nǐkuǎ và tẹhémọheryá dó Maria a o. È ma a mẹpẹ nyacó tẹ dó thìgně tǒprẹ.

- 7 Thũ cuố nípé kuố và tềhémọhẹ-ryá dó Andronico ná Junia ní-. Èthĩ ma Judaphú thyáná và yěnuô prě. Ủ dốtặ rọkuố èthĩ ná và dó htỏkũ ni. Èthĩ ma Prềđônỷaphú dó ử dyaduzủnyạ nyacó tahe. Èthĩ krwỏrẻklỏ Krístu akhyẻ ná và ni.
- 8 Và thũcuố nỉkuố và tềhémọhẹ-ryá dó Ampliato a o, ẻ ma và mọnỉ nyacó lủ dó Byacẻ akủ ní-.
- 9 Và thũcuốnỉ và tềhémọhẹryá dó Urbano dó a mẹ rọkuố Krístu a tề-phyẻtẻmẻ ná và yěnuô tồprẻ ná và khỏbỏthyómọ Staky a o.
- 10 Thũcuốnỉ pẻkuố và tềhémọhẹ-ryá dó Apelle a o nuô ní-. ẻ ma prẻmẻtẻphú dó a sítỏ myá-htyẻbẻ nõ htuỏhỏ tẻmẻcyẻmẻcủ tahe rỏ a thẻplỏpyẻ kuốủ to tồprẻ khukhyẻ kayả dó lẻthẻlẻnỉ nyacó ẻ tồprẻcỏ.
- Thũcuốnỉ pẻkuố và tềhémọhẹ-ryá yěnuô dó Aristobulo ná a hi-phủphỷảphủ nuỏtahe a o ní-.
- 11 Thũcuốnỉ pẻkuố và tềhémọhẹ-ryá dó Herodio a o ní-. ẻ ma Judaphú thyáná và prẻprẻ.
- Thũcuốnỉ pẻ kuố và tềhémọhẹ-ryá dó puỏvỷạ Krístuphú dó a o dó Narcisso ahi nuỏtahe ní-.
- 12 Hémọhẹryá nípẻ và Tryphaena ná Tryphosa nuỏthẻnyẻ ní-. Èthĩ ma prẻmỏ tahe dó a mẹ nyacó tẻ dó Byacẻ agẻ.
- Hémọhẹryá nípẻ kuố vàkhỏmọ Persi nuô ní-. ẻ ma prẻmỏ dó a yácủ mẻnyacỏtẻ dó Byacẻ agẻ tồprẻ hỏhỏ.
- 13 Hémọhẹryá nípẻ kuố và Rufo nuô ní-. ẻ ma prẻmẻtẻphú dó amwỉladu dó tẻzủtẻnyạ tỏkyẻ

tồprẻ. Hémọhẹryá nípẻ kuố và amuỏ nuỏnuô ní-. Amyáakhẻ ní và thyácỏnỏ aphủ ná anẻ nuô cỏ.

- 14 Hémọhẹryá nípẻ kuố và Asycrito, Phlego, Herme, Pataroba, Herma thỉ tahenuô ní-. Htuỏrỏ hémọhẹryá nípẻ kuố và puỏvỷạ Krístuphú dó a hyả cỏbẻ tuỏkuố ná èthĩ nuỏtahe ní-.
- 15 Hémọhẹryá nípẻkuố và Philologo ná amẻ Julia, Nereo ná apuỏprẻmỏ, ná Olympa ná lỏ- Cỏmarya akayả sảẻ dó a hyả cỏbẻ tỏkuố ná èthĩ nuỏtahe ní-.
- 16 Bí thỉ myáhtye tặsủ lủ tồprẻ ná tồprẻ akhẻnuô, nuỏmủnuỏthyả lủ ná tẻnuỏmủ dó a sảẻ nuô akủ ní-.
- Krístu a prẻzủtẻ plỏmủphủ lỏ- plỉ thủhyả pẻ thỉ èthĩ atẻhémọhẹ-ryá tahe prẻ.

Tẻmekyảngỏ Dỏ Khyẻ Tadủ Tahe

- 17 Puỏvỷạ thỉ, và thẻshyakrỏnỉ thỉkhyẻ, rỏnỉ lahỷ thỉnẻ ná kayả dó a hyảnuỏmẻ lủpruỏlủprỷạ tẻ nuỏtahe ní-. Èthĩ tẻithỷỏithỷa tahenuô a ilo cuố taphảkyả kayả dó thỉklẻ tahehe ná Krístu pả. Èthĩ tẻithỷỏ tahenuô a lủ khỏdủ ná Krístu ari-akyả dó ử ithỷỏ htuỏhỏ thỉ nuỏtahe.
- 18 Otaphảkyả ná èthĩ ní-. Mẻtẻhẻrỏ kayả phủnuô tahe ma a mẹ Byacẻ Krístu atẻmẻ mỏtỏ. Mỏtỏkhỏnuô, a lủmẻmỏ mẻthẻplỏmỉ nỉdyẻ lahỷ anẻklỏ a tẻthẻzủthẻlỏ tahe prẻ. A hẻbẻmỏ hẻbẻcyạ ử, htuthẻnỉ ử rỏ èthĩ ilolahỏnỉ kayả dó a củ-
- 19 ezủ tẻnuỏtahe pả. Thỉ củẻ nỉdả-ryả ngỏnuô, ử nỉhuỏ lỏ- plỉ cỏ pwỏ- tồprẻ cỏ hỏ. Dỏ thỉ ohtwỏ-

prê phúnuô akhu-akhyê và thêkrũ
kanô~ to. Manárò tẹryá ma phú-
tê nuô, và thêzũ nõthégněplóplú
ryá kuố thĩ. Htuởrò tẹmũmyá ma
phútěnuô, và thêzũ nõ mwỏplĩthĩ-
plo ryá thĩ prê.

- 20 Nyetyato pãma tẹpẹtẹdwỏ a Cỏ-
marya yẻ ki nõzĩtaprỏ mũkyả khĩ-
nẻricyả khuklỏ yẻtỏduỏ đỏ thĩ kha-
nyẻlẻ pả.

Byacẻ Jesũ Krĩstu abwĩataryẻ ki
okuỏđũ ná èthĩ nỉ~.

- 21 Timothy đỏ a mẻợkuỏ tẻ ná
vả yẻtỏprẻ thũhyả kuỏ a tẻhẻ-
mỏhẻryả đỏ thĩ o. Htuởrỏ Lucio,
Jason ná Sosipater yẻtahe thũhyả-
nỉ kuỏkuỏ. Èthĩ ma Judaphủ tahe
thyáná vẫy hó.

- 22 Vả ma Tertio. Liyẻtỏba ma Paulu
nỏả và prẻ. Rỏ và hẻmỏhẻryả cuỏnỉ
thĩ đỏ Krĩstu amwỉ akũ.

- 23 Gaio hẻmỏhẻryả cuỏnỉ thĩ. A ẻmỏ-
sủryả tủđũ và đỏ ahi mậto, a ẻmỏsủ-
nỉ lỏđũ prẻzủtẻ plỏmủphủ lỏ~ plỉ
cỏ. A myả ẻsủmỏryả nyacỏ sỉprẻsỉ-
myả cỏ.

Prẻopỏ pẻũ vỉshyẻđỏ rủ Erasto yẻ
ná pẻ puỏvyả Quarto thũhyả pẻkuỏ
24 thĩ atẻhẻmỏhẻryả tahehe. Pẻ Byacẻ
Jesũ Krĩstu abwĩataryẻ ki o kuỏđũ
ná thĩ lỏ~ plỉ nỉ~. Amẻn.*

Tẻhtuthẻhtya A Tẻcỏbẻ Đỏ Khyẻ Tadủ
25 Đỏ và hẻsỏđỏnyả luỏ pẻ ử ná tẻ-
thẻkrũmila yẻ ná Jesũ Krĩstu ari-
akyảẻ akhu-akhyẻ, Cỏmarya mẻsỏ-
htyabẻ pẻ hó thĩ tẻzủ rỏ pẻ ki htu-
thẻhtya ẻ pỏ~. Jesũ Krĩstu ari-akyả
yẻnuỏma, ử dyauỏdyabỉ ẻ nyẻlẻ-
hỏ tadủrỏ khỏnyảẻ ử dyẻluỏ htya-
26 hó ẻ hó. Manárỏ khỏnyảẻ phủ
prẻprỏ hẻone htuỏhỏ nuỏ, htuỏrỏ
phủ Cỏmarya đỏ a htwỏprẻ tacủ-
prẻ yẻtỏprẻ mekyả one htuỏhỏ angỏ
tahe, thyáphủ Judaphủ mậto tahe
ki zủẻ Krĩstu rỏ èthỉ ki nỉđả lủngỏ
agnẻnuỏ, ử dyẻthẻgnẻ luỏpẻ lỏhỏ
27 èthỉ pwỏ~ tỏphỏ hó. Rỏ Cỏmarya
đỏ a mẻtẻcyả tủprẻ ẻ yẻtỏprẻnuỏ,
đỏ Jesũ Krĩstu akhu-akhyẻ ử ki mẻ-
lỉmẻtakhẻ htya đỉtủ ẻ acủcủ ahtủhtủ
nỉ~. Amẻn.